

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

Годишен доклад за дейността
Финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември
2023 г. с доклад на независимите одитори

СЪДЪРЖАНИЕ

СТРАНИЦА

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	1-8
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ:	
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕТО НА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА	2
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА	3
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	4-52
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ	

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие

1.1. Организация

Професионален пенсионен фонд Доверие (Фонда, ППФ “Доверие”, ППФ) е регистриран на 28 ноември 2000 г. с решение № 13905 /2000 година на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, Община Изгрев, ул. Тинтява 13Б, ПК 1113.

Фондът е отделно юридическо лице, което се управлява от „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД (ПОК Доверие, Дружеството) и се представлява заедно от двама Изпълнителни директори, или заедно от един Изпълнителен директор и Председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 г. взе решение за вливане на Българско пенсионноосигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно-осигурителна компания Доверие и съответните управлявани от нея пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 20 май 2003 г. Български професионален пенсионен фонд се вля в Професионален пенсионен фонд Доверие.

1.2. Доходност

*При изготвяне на таблицата са използвани данни за стойностите на един дял на Професионален пенсионен фонд Доверие, публикувани от Комисия за финансов надзор.

Показател	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Средно-геометрична номинална доходност 2019 – 2023
	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	
Номинална доходност	4.31%	1.73%	5.06%	-12.23%	7.55%	1.03%
Стандартно отклонение	1.43%	4.92%	3.45%	7.12%	3.47%	
Коефициент на Шарп	3.28	0.45	1.61	-	1.25	

*Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на една величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

*Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойност за коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност за периода е по-висока от безрисковата доходност за съответната година.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Постигането на положителна доходност, получаването на пълния размер на внесените средства и увеличаването на стойността на дяловете не е гарантирано.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие (продължение)

1.3. Осигурени лица

Осигурени лица са всички лица, които са регистрирани участници във фонда и имат постъпила поне една вноска.

Към 31.12.2023 г. броят на осигурените лица в ППФ Доверие е 77,847, което представлява 23.77% (по предварителни данни) от общо осигурените в професионални фондове в България.

Броят на осигурените лица спрямо отчетените към 31.12.2022 г. (76,157 лица), е нараснал с 2.22%.

1.3.1. Новоосигурени лица

Новоосигурени лица са регистрираните участници на Фонда, за които през съответната година постъпва първа вноска в ППФ Доверие.

През 2023 г. ППФ Доверие увеличи своите осигурени с 8,240 нови лица, работещи при условията на 1-ва и 2-ра категория труд, за които е постъпила поне една вноска. От тях 447 са лица с първоначален избор, 6,453 - прехвърлени от други фондове и 1,340 - служебно разпределени лица от НАП.

В сравнение с 2022 г. (10,150 лица), новоосигурените лица са намалели с 18.82%.

1.3.2. Първоначален избор

Всички лица, работещи при условията на първа или втора категория труд, в тримесечен срок от възникване на правоотношението могат да изберат професионален пенсионен фонд. Приемане на заявленията за участие в професионален фонд се извършва от Национална агенция за приходите (НАП) по ред и начин, определен в Наредба №33 от 19.09.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

През 2023 г. заявленията на 447 лица бяха приети от НАП и включени като регистрирани участници в ППФ Доверие. В сравнение с 2022 г. (472) е налице намаление на лицата с първоначален избор с 5.30%.

1.3.3. Служебно разпределени лица

Подлежащи на служебно разпределение са лицата, които не са упражнили правото си на избор в определения законов срок или са направили това повече от един път. Служебното разпределение се извършва по ред и начин, определен в Инструкция №1 от 21.06.2006 г. на Комисията за финансов надзор и Управителния съвет на Национална агенция за приходите.

През 2023 г. бяха извършени общо четири служебни разпределения в десет фонда на 10,324 лица, с 1.74% по-малко в сравнение с 2022 г. (10,507 лица).

Общият брой на служебно разпределените лица в ППФ Доверие е 1,340, което представлява 12.98% от всички разпределени от НАП през 2023 г. лица. За 100% от тези разпределени лица постъпиха осигурителни вноски през 2023 г.

В сравнение с 2022 г. (1,800 лица), служебно разпределените през 2023 г. лица в ППФ Доверие са намалели с 25.56%.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие (продължение)

1.3. Осигурени лица (продължение)

1.3.4. Прехвърлени лица

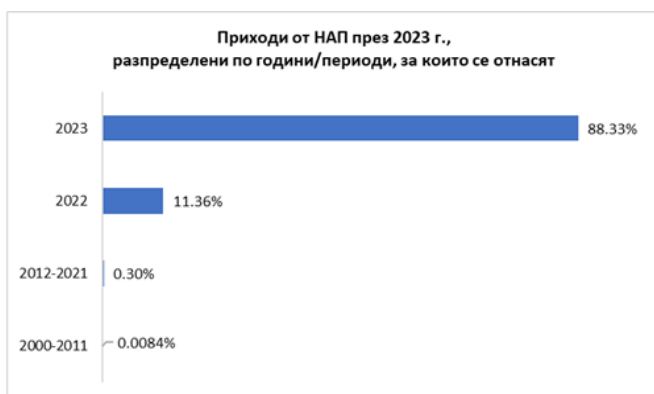
Прехвърлени лица са всички лица, които са променили своето участие от други професионални фондове в ППФ Доверие и прехвърлили натрупаните си средства през отчетната календарна година.

През 2023 г. от други професионални фондове бяха прехвърлени 6,453 лица, с 18.13% по-малко от резултатите по този показател през 2022 г. (7,882 лица).

1.4. Приходи

През 2023 г. в ППФ Доверие средства постъпиха за 36,450 лица, което представлява 46.82% от осигурените във Фонда лица. Общият размер на постъпилите средства във Фонда е 67,440,156 лв., като 58.49% са осигурителни вноски и лихви, а 41.51% - прехвърлени суми от други фондове.

От преведените средства от НАП през 2023 г. 88.33% представляват вноски за текущата година, а 11.67% - за минали години.

Средногодишно на едно осигурено лице през 2023 г. са постъпили 1,850.21 лв., което е с 0.32% по-малко от 2022 г. (1,856.09 лв.).

Средна месечна осигурителна вноска, постъпила от НАП за 2023 г., е 124.25 лв., с 9.22% повече от 2022 г. (113.76 лв.).

Средна прехвърлена сума на едно лице в ППФ Доверие за 2023 г. е 4,338.64 лв., с 5.61% повече от 2022 г. (4,108.35 лв.).

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие (продължение)

1.5. Осигурени лица, напуснали фонда

Осигурени лица, напуснали професионален пенсионен фонд, са лицата:

- пожелали прехвърляне в друг професионален пенсионен фонд;
- придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в ДОО на основание чл.68, 68а, 69 и 69а от КСО, на които са изплатени еднократно или разсрочено натрупаните средства от ППФ Доверие;
- възползвали се от правото за ранно пенсиониране на основание чл.69б от КСО и прехвърлили натрупаните средства във фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване.
- при които е настъпило осигурително събитие „наследяване“ и натрупаните средства са изплатени на техни наследници;
- избрали да се осигуряват изцяло във фонд „Пенсии“ на ДОО на основание чл.4в (в сила от 01.01.2016 г.) и прехвърлили натрупаните средства от ППФ Доверие във фонд „Пенсии“ на ДОО.

През 2023 г., общият брой на лицата, напуснали ППФ Доверие, е 6,550 души, което е с 13.97% повече от 2022 г. (5,747 лица).

Прехвърлени в други професионални фондове през 2023 г. са 4,691 лица, което представлява 71.62% от напусналите Фонда и с 17.60% повече от прехвърлените в други професионални фондове през 2022 г. (3,989 лица).

Лицата, напуснали Фонда поради настъпване на осигурителен случай, са 1,453 души, или 22.18% от общия брой на напусналите Фонда. В сравнение с 2022 г. (1,462 лица), лицата със закрити партии поради настъпване на осигурително събитие са намалели с 0.62%.

Осигурителен случай	Брой лица, напуснали Фонда	
	2023	2022
Пенсионери чл.69б от КСО	800	818
Пенсионери чл. 68, 68а, 69 и 69а КСО	315	281
Починали	338	363
ОБЩО	1 453	1 462

Средният размер на натрупаните средства за едно лице, възползвало се от правото за ранно пенсиониране в НОИ на основание чл. 69б от КСО, които са прехвърлени през 2023 г. в НОИ, е 9,829.97 лв. В сравнение с 2022 г. (10,544.76 лв.), този размер е намалял с 6.78%.

Средният размер на изплатените суми на лица, придобили право на пенсия за стаж и възраст по чл.68, 68а, 69 и 69а от КСО, е 2,922.49 лв. В сравнение с 2022 г. (3,183.97 лв.), този размер е намалял с 8.21%.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие (продължение)

1.5. Осигурени лица, напуснали фонда (продължение)

Към 31.12.2023 г. 406 лица избраха да се осигуряват изцяло във фонд „Пенсии“ на Държавното обществено осигуряване (ДОО) на основание чл.4в на КСО (в сила от 01.01.2016 г.) и прехвърлиха натрупаните средства от ППФ Доверие във фонд „Пенсии“ на ДОО. В сравнение с 2022 г. (296 лица), този брой е нараснал с 37.16%.

Средният размер на натрупаните средства за едно лице, прехвърлени във фонд „Пенсии“ на ДОО на основание чл.4в на КСО, е 14,241.88 лв. В сравнение с 2022 г. (10,496.65 лв.), този среден размер е нараснал с 35.68%.

1.6. Пенсионери

Пенсионери са всички лица, които през отчетната година са се възползвали от правото на ранно пенсиониране в ППФ Доверие и, на които е била отпусната срочна професионална пенсия.

През 2023 г. на 1 лице е отпусната срочна професионална пенсия от ППФ Доверие.

1.7. Управление на риска

Рисковете, пред които е изправен Фондът, се управляват от управляващата компания ПОК „Доверие“ АД, в чийто Доклад за дейността към Финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2023 г., е предоставена информацията относно управлението на рисковете.

2. Финансова дейност

2.1. Приходи от лихви

Общо приходите от лихви през 2023 г. са в размер на 4,989 хил. лв. спрямо 2,753 хил. лв. за 2022 г.

2.2. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

В резултат на извършените през 2023 година сделки с ценни книжа, държани за търгуване, и ежедневната им преценка по тяхната справедлива цена, Фондът е реализирал приходи, в размер на 230,517 хил. лв., и респективно е извършил 209,055 хил. лв. разходи спрямо 305,569 хил. лв. приходи и 349,813 хил. лв. разходи за 2022 г.

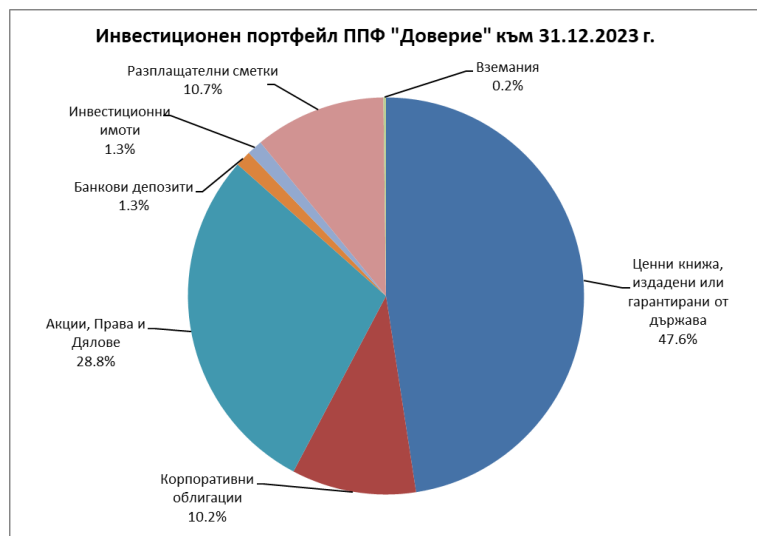
2.3. Операции с чуждестранни валути

Приходите и съответно разходите от операции с чуждестранна валута се формират от притежаваните през годината в портфейла ценни книжа, деноминирани в американски долари. Тези позиции са ценни книжа, деноминирани в американски долари, а именно - чуждестранни ДЦК, чуждестранни корпоративни облигации, акции и КИС с обща пазарна стойност към 31 декември 2023 г. в размер на 73,592 хил. лева. В отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица на Фонда към 31 декември 2023 г., като резултат от валутните форуърдни договори е отразено вземане за 467 хил. лв. (31.12.2022 г.: вземане 77 хил. лв.)

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3. Анализ на структурата на портфейла

Структура на портфейла към 31 декември 2023 г.

Структура на портфейла към 31 декември 2022 г.

3.1 Разплащателни сметки

Паричните средства по разплащателни сметки се увеличават спрямо предходната година. Всички разплащателни сметки са обект на групов кеш мениджмънт според споразумение за управление на паричните средства с банката попечител.

3.2. Вземания

Вземанията, свързани с инвестициите /вземания, дължими за периода, свързани с неполучени лихви, дивиденди и др./ се запазват непроменени към края на периода спрямо предходната година.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3. Анализ на структурата на портфейла (продължение)

3.3. *Инвестиционни имоти*

През годината Фондът е реализирал загуба от преценка на инвестиционни имоти. В резултат на преценка на инвестиционните имоти в рамките на портфейла, отчетната им стойност намалява.

3.4. *Държавни ценни книжа*

Към края на 2023 г. относителният дял на държавните ценни книжа е 47.60% от стойността на активите (31.12.2022 г.: 44.70%), основна част от тези инвестиции са в чуждестранни ДЦК, което се дължи на активните действия по реструктурирането и управлението на портфейла.

3.5. *Банкови депозити*

Към края на 2023 г. Фондът има експозиция в банкови депозити в размер на 1,29% от активите му.

3.6. *Корпоративни облигации*

Абсолютната стойност на корпоративните облигации се увеличава, увеличение се наблюдава и при относителния дял в портфейла. Портфейлът от корпоративни облигации е добре диверсифициран, както по географски признак, така и по индустрии.

3.7. *Акции*

След изключително тежка за инвеститорите в акции и облигации 2022 г., през 2023 г. част от реализираните загуби от предходната година, бяха възстановени. Почти всички индекси завършиха годината на положителна територия, като по този начин беше прекъснат низходящият тренд започнал през 2022 г. Като цяло експозицията на фонда в акции и дялове на КИС се намали, както в абсолютна стойност, така и като дял в портфейла.

И през 2023 г. Фондът продължи да следва възприетата активна стратегия по управлението на портфейла от акции и дялове на колективни инвестиционни схеми. Инвестициите се извършваха след задълбочени анализи на финансовите показатели на отделните компании.

4. Нормативни изисквания

Съгласно изискванията на КСО и Наредба №9/19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди (Наредба 9), издадена от председателя на Комисията за финансов надзор (КФН), от 1 юли 2004 г. се въведе отчитане на средствата на осигурените лица едновременно в лева и в брой дялове. Дружествата следва ежедневно да определят броя дялове във всеки фонд поотделно, както и стойността на нетните им активи, а като резултативна величина и цената на един дял. Стойността на дяловете се определя ежедневно до 18:00 часа и се обявява във всеки офис на Дружеството, както и в Интернет страницата му.

Стойността на един дял към последния работен ден на 2023 г. е 1.79733.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

5. Събития след датата на отчетния период

Няма значими събития след отчетната дата, които имат ефект върху финансовия отчет към 31 декември 2023 г.

6. Отговорности на ръководството

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Фонда към края на отчетния период и неговите финансови резултати. Ръководството е изготвило приложения тук финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети в Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика при изготвянето на финансовия отчет към 31 декември 2023 г.

Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите МСФО, като финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

6. Отговорности на ръководството, продължение

Този годишен доклад за дейността е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „Доверие“ АД на дата 25 март 2024 г.

Годишният доклад за дейността е одобрен от Управителния съвет и е подписан от негово име от:

Мирослав Крумов Маринов

Изпълнителен директор

25 март 2024 г.

Кирил Константинов Георгиев

Изпълнителен директор

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември

		<u>2023</u>	<u>2022</u>
		BGN'000	BGN'000
	Бел.		
Приходи от лихви	12	4,989	2,753
Приходи от дивиденди (нетно)	11	2,314	2,634
Нетни печалби (загуби) от чуждестранни финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата	14	16,822	(27,070)
Нетни печалби (загуби) от български финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата	13	4,640	(17,174)
Нетни приходи/(разходи) от инвестиционни имоти	15	(908)	(680)
Общо		<u>27,857</u>	<u>(39,537)</u>
Инвестиционна такса	10, 18	(2,565)	(2,369)
Общо оперативни разходи		<u>(2,565)</u>	<u>(2,369)</u>
Изменение на нетните активи на разположение на осигурените лица		<u><u>25,292</u></u>	<u><u>(41,906)</u></u>

Бележките на страници 4 до 52 са неразделна част от финансовия отчет.

Татяна Красиминова Колева
Съставител

Мирослав Крумов Маринов
Изпълнителен директор

Кирил Константинов Георгиев
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитори:

За "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

За „Кроу България Одит“ ЕООД

Джок Нюнан
Прокурист
27.03.2024 г.

Гюляй Рахман
Управител
27.03.2024 г.

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

Георги Калоаянов
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

ОТЧЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕТО НА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

Бел.	2023 BGN'000	2022 BGN'000
НЕТНИ АКТИВИ НА ФОНДА КЪМ 1 ЯНУАРИ	317,876	330,218
Изменение на нетните активи на разположение на осигурените лица	25,292	(41,906)
Увеличения		
Нетни вноски от осигурени лица	38,051	31,976
Прехвърлени от други фондове	27,997	32,382
Други увеличения		29
	66,048	64,387
Намаления		
Плащания към членове	(1,911)	(1,830)
Плащания към пенсионери	(8,784)	(9,557)
Прехвърлени към други фондове	(27,697)	(23,436)
	(38,392)	(34,823)
НЕТНИ АКТИВИ НА ФОНДА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	370,824	317,876

Бележките от страница 4 до 52 са неразделна част от финансовия отчет.

Татяна Красиминова Колева
Съставител

Мирослав Крумов Маринов
Изпълнителен директор

Кирил Константинов Георгиев
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитори:

За "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

За „Кроу България Одит“ ЕООД

Джок Нюнан
Прокурис
27.03.2024 г.

Гюляй Рахман
Управител
27.03.2024 г.

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

Георги Калоянов
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА към 31 декември

		31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
АКТИВИ	Бел.		
Парични средства и парични еквиваленти	17	40,007	33,491
Банкови депозити	8.2	4,823	-
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Българската държава	8.1	51,969	55,463
Ценни книжа, издадени от Български емитенти (облигации, акции, КИС)	8.4, 8.8	20,278	17,525
Инвестиции в чужбина	8.5	250,733	207,130
Деривативни активи, държани с цел управление на риска		467	77
Вземания, свързани с инвестиции и дивиденди	8.7	324	253
Инвестиционни имоти	8.3	4,700	5,608
ОБЩО АКТИВИ		373,301	319,547
ПАСИВИ			
Задължения към ПОК	8.9, 18	233	203
Задължения, свързани с инвестиции	8.9	-	-
Задължения към НОИ за лица променили осигуряването си от ФДЗПО	8.9	2,244	1,468
ОБЩО ПАСИВИ		2,477	1,671
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		370,824	317,876

Бележките от страница 4 до 52 са неразделна част от финансовия отчет.

Татяна Красиминова Колева Съставител	Мирослав Крумов Маринов Изпълнителен директор	Кирил Константинов Георгиев Изпълнителен директор
--	--	--

Съгласно доклад на независимите одитори:
За „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

За „Кроу България Одит“ ЕООД

Джок Нюнан
Прокурис
27.03.2024 г.

Гюляй Рахман
Управител
27.03.2024 г.

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

Георги Калоянов
Регистриран одитор, отговорен за одита
27.03.2024 г.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Организация на Професионален пенсионен фонд Доверие

1.1. Организация

Професионален пенсионен фонд Доверие (Фондът, ППФ „Доверие“, ППФ) е регистриран на 28 ноември 2000 г. с решение No 13905/2000 на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, Община Изгрев, ул. Тинтява 13Б, ПК 1113.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява пред трети лица и се управлява от „Пенсионно-осигурителна компания Доверие“ АД (ПОК Доверие, Дружеството), представлявана заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

1.2. Дейност и резултати

Първите осигурителни вноски във Фонда се получават през 2001 г. и се отнасят за 2000 г. и 2001 г. Към 31 декември 2023 г. общият брой на членовете на ППФ „Доверие“ по предварителни данни на КФН е 77,848.

Доходността от инвестирането на активите на ППФ „Доверие“ за периода 2023 г. е 7.55% на годишна база (по данни на КФН).

2. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС)¹.

При изготвянето на финансовия отчет е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“, доколкото съдържа специфични изисквания към финансовото отчитане на пенсионни фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на този финансов отчет в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

Финансовият отчет на Фонда е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „Доверие“ АД на 25 март 2024 г.

Действащо предприятие

През 2023 г. постъпленията от осигурителни вноски, вкл. от прехвърляния, са относително стабилни спрямо 2022 г. За стабилитета на постъпленията основен принос има запазването на броя осигурени лица като вътрешен за Фонда фактор, на който може да се въздейства относително самостоятелно посредством вземане на стратегически управленски решения.

¹ Еквивалентният термин на приложимата рамка за финансово отчитане съгласно Закона за счетоводството е Международни счетоводни стандарти. Международни счетоводни стандарти (МСС) са приетите в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на Международните счетоводни стандарти и включват Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS), Международните стандарти за финансова отчетност (International Financial Reporting Standards (IFRS) и свързаните с тях тълкувания (SIC-IFRIC interpretations), последващите изменения на тези стандарти и свързаните с тях тълкувания, бъдещите стандарти и свързаните с тях тълкувания, издадени или приети от Съвета по международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards Board (IASB)).

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2. База за изготвяне (продължение)

Действащо предприятие (продължение)

През годината продължи поддържането на малка експозицията на ФДПО към ниско ликвидния капиталов пазар на България, като целево се направиха повече инвестиции на международните капиталови пазари. Успешно се постигна относително добра диверсификация на инвестиционния портфейл, както от гледна точка на отделните видове инструменти, сектори и индустрии така и от географска гледна точка.

Съществена част от средствата са инвестирани във високо ликвидни чуждестранни ДЦК и корпоративни облигации с висок кредитен рейтинг поради което значително се подобри качеството на портфейла и значително се намали кредитния риск. Дюрацията на портфейла се поддържаше относително стабилна, за да не се увеличава експозицията към лихвен риск. През годината Фондът поддържа достатъчни наличности от парични средства, с които да се покрият необходимите плащания от тях. Фондът се възползва от пазарната волатилност през годината, като приложи активна стратегия за управление на инвестициите както при капиталовите инструменти, така и при дълговите инструменти.

Ръководството е фокусирано върху продължаващото следване на стратегията на Фонда и поставените цели.

На база на представеното по-горе, при изготвяне на настоящия финансов отчет е приложен като подходящ принципът на действащо предприятие.

3. Нови стандарти

3.1 Промяна в съществените счетоводни политики

Следните нови и променени стандарти и разяснения са в сила от 1 януари 2023 г. но те нямат значителен ефект върху финансовия отчет на Фонда:

(а) Нови и изменени стандарти, приети от Фонда

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2023 г.:

Изменения на МСС 1 и Декларация за практиките по МСФО: Оповестяване на счетоводни политики 2 (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“: Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична операция (издаден на 7 май 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

МСФО 17 „Застрахователни договори“ (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.), **включително Изменение на МСФО 17** (издаден на 25 юни 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3. Нови стандарти (продължение)

3.1 Промяна в съществените счетоводни политики (продължение)

(а) Нови и изменени стандарти, приети от Фонда

Изменение на МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 — сравнителна информация (издаден на 9 декември 2021 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“: Международна данъчна реформа — Втори стълб Моделни правила (издадено на 23 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Всички промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущия или бъдещите периоди.

(б) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Фонда

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2023 г. и не са били предварително приети от Фонда. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Фонда.

Изменение на МСФО 16 „Лизинги“: Пасив по лизинг при сделки за продажба с обратен лизинг (издадено на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“:

Класификация на пасивите като текущи и нетекущи (издадено на 23 януари 2020 г.)

Класификация на пасивите като текущи и нетекущи — отлагане на датата на влизане в сила (издадено на 15 юли 2020 г.)

Нетекущи пасиви с договорни клаузи (издадено на 31 октомври 2022 г., в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Фонда през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

3.2 Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени от Фонда

(в) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

Изменения на МСС 7 „Отчети за паричните потоци“ и МСФО 7 „Финансови инструменти“: Оповестяване — Споразумения за финансиране на доставчици (издадени на 25 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Изменение на МСС 21 „Ефекти от промените в обменните курсове“: Липса на курс за превалутиране (издадено на 25 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г.)

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4. База за измерване

Този финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на инвестициите на Фонда, които се отчитат по справедлива стойност.

5. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български лева (BGN), която е функционалната валута на Фонда. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

6. Използване на приблизителни оценки и преценки

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Действителните резултати могат да се различават от тези предположения. Оценка и предположенията се преглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

Фондът е приложил последователно съществените счетоводни политики, представени по-долу, за всички периоди, представени в този финансов отчет, освен ако не е посочено друго.

Съществените счетоводни приблизителни оценки и преценки се основават на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които се считат за вероятни при дадените обстоятелства. Автентичността им се проверява редовно.

По-долу се разглеждат преценките, които могат да доведат до значителна корекция на балансовата стойност на активите и пасивите през следващата финансова година.

Позициите във финансовите отчети, чието представяне изисква по-висока степен на субективна преценка, както и тези позиции, за които приблизителните оценки имат значителен ефект върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени в бележка 16.

Несигурност в допусканията и оценките

Оценка на справедливата стойност

Фондът притежава инвестиционни имоти и финансови инструменти, които се оценяват и оповестяват по справедлива стойност (бележка 16). Входящите данни за определяне на справедливата стойност, използвани при методите за оценка, се категоризират в различни нива, според това доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: Входящи данни, различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: Входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Класифицирането на отделна позиция съгласно горепосочените нива се базира на най-ниското ниво на използваните входящи данни, което има значителен ефект върху определянето на справедливата стойност. Преминаването на позиции от едно ниво в друго се признава в периода на възникване.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7. Съществена информация за счетоводните политики

Фондът е приложил последователно съществените счетоводни политики, представени по-долу, за всички периоди, представени в този финансов отчет, освен ако не е посочено друго.

7.1. Инвестиционни имоти

Първоначално признаване

Инвестиционен имот се признава като актив само когато:

- е вероятно бъдещите икономически изгоди, приписвани на инвестиционния имот, да се получат от Фонда; и
- цената на придобиване на инвестиционния имот може да бъде оценена достоверно.

Фондът оценява по този принцип на признаване всички разходи за инвестиционния имот в момента на тяхното извършване. Тези разходи включват първоначално направени разходи за придобиване на инвестиционния имот и извършените след това разходи за допълване, подмяна на част или обслужване на имота. Разходите за ежедневното обслужване и поддръжка на инвестиционен имот се признават в печалба или загуба в момента на извършването им.

Инвестиционните имоти се записват първоначално по цена на придобиване, която включва изплатената сума в пари или парични еквиваленти или справедливата стойност на друго възмездяване, дадено за придобиването на актив, към момента на неговото придобиване или изграждане, или ако е приложимо, сумата, приписана към този актив, когато се признава първоначално в съответствие със специалните изисквания на друг МСС. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка.

Ако плащането е отсрочено извън обичайните кредитни срокове, разликата между равностойността на паричната цена и общото плащане се признава като лихва в течение на периода на кредита.

Последващо оценяване след първоначално признаване

За всеки инвестиционен имот Фондът прилага модела на справедливата стойност. Справедлива стойност е цената, получена за продажбата на актив, или платена за прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване.

Печалбата или загубата, възникваща от промяна в справедливата стойност на инвестиционен имот, се включва в печалбата или загубата за периода, в който възниква.

Където е приложимо, когато се оценява справедливата стойност на инвестиционен имот в съответствие с МСФО 13, Фондът се уверява, че справедливата стойност отразява, наред с други неща, дохода от наеми от настоящи лизингови договори и другите допускания на пазарните участници при определянето на цената на инвестиционния имот при актуални пазарни условия.

Отписване

Инвестиционен имот се отписва при освобождаването или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и никакви бъдещи икономически изгоди не се очакват от неговото освобождаване. Печалби или загуби, произтичащи от изваждане от употреба или освобождаване от инвестиционен имот, се определят като разликата между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в печалбата или загубата в периода на изваждането от употреба или освобождаването. Печалбите не се класифицират като приход.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

7.2. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута на Фонда по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс на Българска народна банка (БНБ) към отчетната дата. Непарични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, се преизчисляват по курса в деня на транзакцията. Курсови разлики се признават в печалбата или загубата в отчета за всеобхватния доход.

Съгласно Наредба 9, считано от 1 юли 2004 г. паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват ежедневно по централния курс на БНБ.

7.3. Инвестиции на Фонда във финансови инструменти

(i) Оценяване

Инвестициите на Фонда във финансови инструменти се оценяват по справедлива стойност. Справедлива стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- На основния пазар за съответния актив или пасив, или
- При отсъствие на основен пазар, най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

(ii) Признаване и първоначално измерване

Всички финансови активи са първоначално признати, когато Фондът става страна по договорните условия на инструмента.

Финансов актив се измерва първоначално по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване, без разходи по сделката. Разходите, пряко свързани със сделката, се признават в отчета за промените в наличните нетни активи на разположение на осигурените лица. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност, в отчета за промените в наличните нетни активи на разположение на осигурените лица.

(iii) Последващо измерване

Всички финансови инструменти се оценяват в последствие по справедлива стойност. Ценни книжа, които имат фиксирана цена на изплащане на падежа и които са придобити с цел да съответстват на задълженията на Фонда към пенсионерите или на конкретна част от тях, могат да се отчитат на базата на окончателната им цена на изплащане, като се приема постоянна норма на възвръщаемост до падежа им.

Нетните печалби и загуби, включително доходи от лихви и дивиденди, се отчитат в отчета за промените в наличните нетни активи на разположение на осигурените лица.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

7.3. *Инвестиции на Фонда във финансови инструменти (продължение)*

(iv) Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени или, при която Фондът не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху финансовия актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми или когато има информация, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в отчета за промените в наличните нетни активи на разположение на осигурените лица.

7.4. *Приходи от лихви*

Фондът реализира приход от лихви от депозити, разплащателни сметки и дългови ценни книжа. Приходът от лихви се начислява на месечна база. Отрицателна лихва, начислена по финансовите активи се представя като платими лихви.

7.5. *Приходи от дивиденди*

Приходи от дивиденди се признават като доходност за Фонда на датата, на която правото за получаване на прихода е установено.

7.6. *Нетни печалби/(загуби) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата*

Нетните печалби/(загуби) от финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност включват всички реализирани и нереализирани промени в справедливите стойности и разлики от чуждестранна валута и изключват приход от лихви и дивиденди.

7.7. *Деривати*

Деривативите се признават първоначално по справедлива стойност; пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалби и загуби при възникване. След първоначално признаване, деривативите се оценяват по справедлива стойност, като промените обикновено се отчитат в печалбата или загубата.

Съгласно възприетата инвестиционна политика, деривативните финансови инструменти се държат с цел управление на риска, възникващ от валутни позиции в чуждестранна валута. През 2023 г. такива операции са извършвани чрез валутни форуърдни договори с няколко банки.

7.8. *Такси и удръжки*

ПОК „Доверие“ АД събира задължителни такси и удръжки във връзка с управлението ѝ на Фонда, определени в Кодекса за социалното осигуряване.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

7. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

7.8. Такси и удържки (продължение)

Всички такси и удържки се начисляват в момента на тяхното възникване съгласно предвидените в Кодекса за социалното осигуряване обстоятелства, посочени по-долу, и в размерите, както следва:

- удържка от всяка осигурителна вноска в размер до 3.75% (от 2019 г.); и
- годишна инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на Фонда в зависимост от периода, през който те са били управлявани от ПОК „Доверие“ АД, в размер до 0.75% (от 2019 г.).

Инвестиционната такса се представя като разход в отчета за доходите на Фонда, докато постъпленията от осигурителни вноски се представят в отчета за изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица на Фонда, нетно от съответните удържки.

ПОК „Доверие“ АД може да събира и допълнителна такса, в размер до 10 лева, при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в пенсионна схема, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 или чл. 343е, ал. 1 от КСО, като таксата се заплаща от осигуреното лице.

Конкретният размер на таксите и удържките за съответния период се публикуват на външната интернет страница на ПОК „Доверие“ АД (<https://www.poc-doverie.bg>).

7.9. Данъчно облагане

Съгласно действащата данъчна уредба в Република България, Фондът е освободен от плащането на данък върху дохода.

Въпреки това някои приходи от дивиденди и лихви, получени от Фонда, подлежат на данък при източника, възникнал в съответните държави.

7.10. Пасиви

Пасивите на Фонда, съгласно Наредба №9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно-осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на Фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди, се състоят от начислени задължения към Компанията за заплащане на задължителните такси и удържки (виж по-горе), начислени суми за изплащане на осигурени лица, наследниците им и пенсионери на Фонда, както и от задължения, свързани с инвестициите в активи.

Задълженията за изплащане на осигурени лица, наследниците им и пенсионери на Фонда се начисляват при настъпване на съответното осигурително събитие.

7.11. Отчитане по сегменти

Фондът развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сегменти.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд

Нетните активи на ППФ към 31 декември 2023 г. и 2022 г. са, както следва:

	Бел.	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
АКТИВИ			
Държавни ценни книжа, издадени от Република България	8.1	51,969	55,463
Банкови депозити	8.2	4,823	-
Инвестиционни имоти	8.3	4,700	5,608
Корпоративни облигации	8.4	7,903	5,574
Инвестиции в чужбина	8.5	250,733	207,130
Деривати		467	77
Вземания, свързани с инвестиции	8.7	324	253
Акции и дялове на местни емитенти	8.8	12,375	11,951
Разплащателни сметки в лева	17	17,473	14,748
Разплащателни сметки във валута	17	22,534	18,743
ОБЩО АКТИВИ		373,301	319,547
Задължения	8.9	(2,477)	(1,671)
ОБЩО НЕТНИ АКТИВИ		370,824	317,876

8.1. Държавни ценни книжа, издадени от Република България

През изминалата година Фондът намали незначително общата си експозиция в държавни ценни книжа. Деноминирани в лева ДЦК бележат увеличение, до както ДЦК, деноминирани в чуждестранна валута намаляват.

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Държавни ценни книжа и книжа, деноминирани в лева	46,286	42,664
Държавни ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута	5,683	12,799
Общо	51,969	55,463

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.1. Държавни ценни книжа, издадени от Република България (продължение)

Експозицията на Фонда в български държавни ценни книжа към 31.12.2023 г. е, както следва:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република България	BG2040019213	1.50%	BGN	4,900	21.06.2039	3,628
Република България	BG2030121110	0.00%	BGN	32,590	17.05.2025	31,169
Република България	BG2030021112	0.00%	BGN	2,400	24.02.2026	2,235
Република България	BG2040121217	0.25%	BGN	11,156	24.05.2029	9,254
Република България	XS2536817211	4.13%	EUR	2,800	23.09.2029	5,683
Общо						51,969

Инвестициите в ДЦК са преоценени по справедлива стойност.

Експозицията на Фонда в български държавни ценни книжа към 31.12.2022 г. е, както следва:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република България	BG2040019213	1.50%	BGN	4,900	21.06.2039	2,597
Република България	BG2030121110	0.00%	BGN	32,590	17.05.2025	29,552
Република България	BG2030021112	0.00%	BGN	2,400	24.02.2026	2,135
Република България	BG2040121217	0.25%	BGN	11,156	24.05.2029	8,380
Република България	XS2536817211	4.13%	EUR	2,800	23.09.2029	5,428
Република България	XS2536817484	4.63%	EUR	1,000	23.09.2034	1,968
Република България	XS1208855889	2.63%	EUR	2,800	26.03.2027	5,403
Общо						55,463

Инвестициите в ДЦК са преоценени по справедлива стойност.

8.2. Банкови депозити

Депозити към 31 декември 2023 г.:

Банка	Валута	Номинална стойност /'000/	Падеж	Стойност /BGN'000/	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция
ING BANK N.V.	EUR	800	24.01.2024	1,610	A+	S&P
ING BANK N.V.	EUR	800	15.02.2024	1,610	A+	S&P
ING BANK N.V.	EUR	800	29.04.2024	1,603	A+	S&P
Общо				4,823		

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.3. Инвестиционни имоти

Към 31 декември 2023 г. Професионален пенсионен фонд Доверие притежава инвестиция в следните недвижими имоти:

Описание	Дата на придобиване	Местонахождение на имота	Цена на придобиване /BGN'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
УПИ	23.11.2007	с. Св. Влас	3,652	2,475
Имот Несебър – право на строеж	30.11.2010	с. Св. Влас	4,610	2,225
Общо				4,700

Към 31 декември 2022 г. Професионален пенсионен фонд Доверие притежава инвестиция в следните недвижими имоти:

Описание	Дата на придобиване	Местонахождение на имота	Цена на придобиване /BGN'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
УПИ	23.11.2007	гр. Св. Влас	3,652	2,584
Имот Несебър – право на строеж	30.11.2010	гр. Св. Влас	4,610	3,024
Общо				5,608

Равнение на измененията в балансовата стойност

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2023 г.	2022 г.
Салдо към 1 януари		5,608	6,274
Промяна в справедливата стойност		(908)	(666)
Салдо към 31 декември		4,700	5,608

Оценката на инвестиционните имоти по справедлива стойност към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. е извършена от независими външни оценители.

За УПИ, гр. Св. Влас с балансова стойност към края на 2023 г. в размер на 2,476 хил. лв. (31.12.2022 г.: 2,584 хил. лв.), независимият оценител е използвал метод за оценка: Метода на пазарните аналози.

За право на строеж гр. Св. Влас с балансова стойност към края на 2023 г. в размер на 2,225 хил. лв. (31.12.2022 г.: 3,024 хил. лв.), независимият оценител е използвал метод за оценка, чрез които първоначално оценява съвкупността от поземления имот и правото на строеж по метода на Остатъчната стойност. Извеждането на стойността на правото на строеж се получава като разликата от Метод на Остатъчната стойност и стойността на УПИ по Метод на пазарните аналози.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.3. Инвестиционни имоти (продължение)

Съгласно разпоредбите на КСО и по-конкретно „Чл. 180в. ал. (1) След изтичане на 5 години от придобиването на всеки отделен инвестиционен имот, притежаван от фонда за допълнително задължително пенсионно осигуряване, пенсионноосигурителното дружество е длъжно към края на всяко тримесечие да съпоставя постигнатата доходност от този имот за предходния 60-месечен период с постигнатата доходност при управлението на фонда за същия период.

Ал. (2) Когато доходността от имота е по-ниска от 50 на сто от доходността при управлението на фонда за съответния период, пенсионноосигурителното дружество е длъжно в срок до 24 месеца от установяване на това обстоятелство да продаде инвестиционния имот на цена не по-ниска от пазарната. Настъпването на промени през 24-месечния период в доходността от инвестиционния имот и/или в доходността от управлението на фонда не освобождава дружеството от това задължение.“ Редът и начинът за изчисляване и съпоставяне на доходността по ал. 1 и 2 се определят в чл. 23а от „Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове, на стойността на нетните активи на фондовете, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял, за изчисляване и съпоставяне на доходността от инвестиционните имоти и за изискванията към воденето на индивидуалните партии и на аналитичните сметки във фонд за разсрочени плащания“. Въпросът с имотите придобити преди 18 ноември 2018 г. е уреден в § 157 пенсионноосигурително дружество, което управлява фонд за допълнително пенсионно осигуряване, който към 18 ноември 2018 г. притежава инвестиционни имоти, извършва първото съпоставяне на постигнатата доходност от тези имоти съгласно чл. 180в, ал. 1 и 2 към 31 декември 2023 г.

Съгласно § 157 изчислението за постигнатата доходност, започна 2019 г., като за изминалият период доходността по фондове и имоти бе изчислена съгласно разпоредбите на чл. 23а, от Наредба № 9.

В резултат на направените изчисления, ръководството на Компанията взе решение имотите собственост на ППФ „Доверие“ да бъдат предложени за продажба.

За извеждане на справедлива стойност на оценяваните активи се използват хипотези от ниво 3. Информацията за това ниво се основава на входящи данни, които са наблюдавани на пазара. Връзката между методите за оценка и съществените ненаблюдаеми входящи данни и между ключовите ненаблюдаеми входящи данни и справедливата стойност е посочена в бел. 16. Финансови инструменти и инвестиционни имоти - Управление на риска.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.4. Корпоративни облигации

Отчетната стойност на корпоративните облигации се увеличава в сравнение с експозицията към 31.12.2022 г.

Тези облигации са приети за търговия на облигационния сегмент на БФБ–София.

Таблицата по-долу дава детайлна информация за корпоративните облигации към 31 декември 2023 г.

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Браво Пропърти АДСИЦ	BG2100008197	3.25%	BGN	600	11.04.2024	512
Монбат АД	BG2100023170	6 м. EURIBOR + 3.00%, но не по-малко от 3.00%	EUR	441	20.01.2025	699
БАКБ	BG2100022222	5.00%	EUR	1,400	23.12.2029	2,714
ТВИ BANK	BG2100005235	9.00%	EUR	400	09.06.2026	806
ТВИ BANK	BG2100007215	5.25%	EUR	700	30.07.2031	1,344
Български енергиен холдинг АД	XS1839682116	3.50%	EUR	950	28.06.2025	1,828
Общо						7,903

Таблицата по-долу дава детайлна информация за корпоративните облигации към 31 декември 2022 г.:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Браво Пропърти АДСИЦ	BG2100008197	3.25%	BGN	600	11.04.2024	535
Монбат АД	BG2100023170	6 м. EURIBOR + 3.00%, но не по-малко от 3.00%	EUR	441	20.01.2025	850
ХипоКредит АД	BG2100018089	1.90%	EUR	565	30.12.2023	489
ХипоКредит АД	BG2100038079	1.90%	EUR	680	30.12.2023	626
ТВИ BANK	BG2100007215	5.25%	EUR	700	30.07.2031	1,358
Български енергиен холдинг АД	XS1839682116	3.50%	EUR	950	28.06.2025	1,716
Общо						5,574

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина

Най-голям дял в чуждестранните ценни книжа имат държавните ценни книжа, емитирани от страни членки на ЕС. Индивидуалните инвестиции (облигации) се увеличават спрямо 2023 г., като увеличение се наблюдава и при инвестициите в индексни и взаимни фондове спрямо края на 2022 г. Минимално намаление се наблюдава и при инвестициите в акции.

Таблицата по-долу представя инвестициите на Професионалния пенсионен фонд в чуждестранни ценни книжа към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

	Бел.	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
ДЦК на държави от ЕС	8.5.1	85,268	53,922
ДЦК на държави извън ЕС	8.5.2	40,340	33,343
Индивидуални инвестиции (облигации)	8.5.3	30,050	24,179
Индексни и взаимни фондове	8.5.4	54,865	51,887
Акции	8.5.5	40,210	43,799
Общо		250,733	207,130

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)****8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)****8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)****8.5.1. Държавни или държавно гарантирани ценни книжа на държави от ЕС**

Към края на 2023 г. в портфейла на Фонда има ДЦК от ЕС, посочени в следната таблица:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република Румъния	XS1060842975	3.63%	EUR	2,400	24.04.2024	4,799
Република Румъния	XS2689949399	5.50%	EUR	1,100	18.09.2028	2,240
Република Румъния	XS2434895558	2.13%	EUR	1,300	07.03.2028	2,346
Република Румъния	XS1129788524	2.88%	EUR	1,100	28.10.2024	2,148
Република Румъния	XS1312891549	2.75%	EUR	2,000	29.10.2025	3,830
Република Румъния	RO00TTP19A72	4.40%	EUR	500	28.11.2025	988
Република Румъния	XS2538440780	5.00%	EUR	2,000	27.09.2026	4,058
Република Румъния	XS1420357318	2.88%	EUR	600	26.05.2028	1,115
Република Румъния	XS1934867547	2.00%	EUR	910	08.12.2026	1,673
Република Румъния	XS1892141620	2.88%	EUR	700	11.03.2029	1,270
Германия	DE0001102606	1.70%	EUR	600	15.08.2032	1,156
Германия	DE000BU2Z007	2.30%	EUR	5,400	15.02.2033	11,063
Германия	DE000BU2Z015	2.60%	EUR	3,700	15.08.2033	7,684
Италия	IT0005474330	0.00%	EUR	600	15.12.2024	1,138
Италия	IT0005439275	0.00%	EUR	1,200	15.04.2024	2,323
Италия	IT0005494239	2.50%	EUR	600	01.12.2032	1,086
Полша	XS1015428821	3.00%	EUR	2,000	15.01.2024	4,015
Полша	XS0841073793	3.38%	EUR	300	09.07.2024	594
Унгария	XS2259191273	0.50%	EUR	700	18.11.2030	1,072
Унгария	XS1696445516	1.75%	EUR	650	10.10.2027	1,195
Унгария	XS2161992198	1.13%	EUR	600	28.04.2026	1,110
Унгария	XS2386583145	0.13%	EUR	1,200	21.09.2028	1,958
Франция	FR001400BKZ3	2.00%	EUR	2,800	25.11.2032	5,282
Франция	FR001400H7V7	3.00%	EUR	5,800	25.05.2033	12,002
Испания	ES00000127A2	1.95%	EUR	960	30.07.2030	1,810
Испания	ES0000012K61	2.55%	EUR	600	31.10.2032	1,148
Република Хърватия	XS1117298916	3.00%	EUR	950	11.03.2025	1,891
Република Хърватия	XS1843434876	1.13%	EUR	450	19.06.2029	803
Португалия	PTOTEL0E0028	0.48%	EUR	800	18.10.2030	1,376
Португалия	PTOTEY0E0031	1.65%	EUR	600	16.07.2032	1,093
Bank Gospodarstwa Krajowego	XS2397082939	0.38%	EUR	600	13.10.2028	1,002
Общо						85,268

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)****8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)****8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)****8.5.1. Държавни или държавно гарантирани ценни книжа на държави от ЕС (продължение)**

Към края на 2022 г. в портфейла на Фонда има ДЦК от ЕС, посочени в следната таблица:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република Румъния	XS1060842975	3.63%	EUR	2,400	24.04.2024	4,803
Република Румъния	RO3SQY3RSKX5	0.00%	EUR	500	27.11.2023	951
Република Румъния	ROE3GCRAFCP6	1.00%	EUR	2,100	13.12.2023	4,021
Република Румъния	XS2434895558	2.13%	EUR	1,300	07.03.2028	2,160
Република Румъния	XS1129788524	2.88%	EUR	1,100	28.10.2024	2,123
Република Румъния	XS1312891549	2.75%	EUR	2,000	29.10.2025	3,781
Република Румъния	RO00TTP19A72	4.40%	EUR	500	28.11.2025	976
Република Румъния	XS2538440780	5.00%	EUR	2,000	27.09.2026	3,980
Република Румъния	XS1420357318	2.88%	EUR	600	26.05.2028	1,032
Република Румъния	XS1934867547	2.00%	EUR	910	08.12.2026	1,596
Република Румъния	XS1892141620	2.88%	EUR	700	11.03.2029	1,161
Германия	DE0001102606	1.70%	EUR	600	15.08.2032	1,097
Италия	IT0005445306	0.50%	EUR	1,600	15.07.2028	2,582
Италия	IT0005474330	0.00%	EUR	600	15.12.2024	1,101
Италия	IT0005439275	0.00%	EUR	1,200	15.04.2024	2,253
Италия	IT0005494239	2.50%	EUR	600	01.12.2032	976
Полша	XS1015428821	3.00%	EUR	2,000	15.01.2024	4,019
Полша	XS0841073793	3.38%	EUR	300	09.07.2024	597
Унгария	XS2259191273	0.50%	EUR	700	18.11.2030	936
Унгария	XS1696445516	1.75%	EUR	650	10.10.2027	1,115
Унгария	XS2161992198	1.13%	EUR	600	28.04.2026	1,052
Унгария	XS2386583145	0.13%	EUR	1,200	21.09.2028	1,730
Франция	FR001400BKZ3	2.00%	EUR	1,100	25.11.2032	1,954
Испания	ES00000127A2	1.95%	EUR	960	30.07.2030	1,715
Испания	ES0000012K61	2.55%	EUR	400	31.10.2032	715
Република Хърватия	XS1117298916	3.00%	EUR	950	11.03.2025	1,893
Република Хърватия	XS1843434876	1.13%	EUR	450	19.06.2029	752
Португалия	PTOTEL0E0028	0.48%	EUR	800	18.10.2030	1,260
Португалия	PTOTEY0E0031	1.65%	EUR	400	16.07.2032	671
Bank Gospodarstwa Krajowego	XS2397082939	0.38%	EUR	600	13.10.2028	920
Общо						53,922

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.2. Държавни ценни книжа на държави извън ЕС

Към 31 декември 2023 г.:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Мексико	XS1751001139	1.75%	EUR	1,410	17.4.2028	2,593
Мексико	XS1974394675	1.63%	EUR	1,870	8.4.2026	3,554
US Treasury	US91282CHC82	3.38%	USD	2,900	15.5.2033	4,951
US Treasury	US91282CHT18	3.88%	USD	2,100	15.8.2033	3,768
Израел	XS1023541847	2.88%	EUR	2,370	29.1.2024	4,746
Индонезия	XS1647481206	2.15%	EUR	400	18.7.2024	780
Индонезия	XS1268430201	3.38%	EUR	1,100	30.6.2025	2,164
Индонезия	XS2366690332	1.00%	EUR	800	28.7.2029	1,367
Индонезия	XS2069959398	1.40%	EUR	500	30.10.2031	829
Индонезия	XS2100404396	0.90%	EUR	1,050	14.2.2027	1,899
Китай	XS2078532913	0.13%	EUR	700	12.11.2026	1,255
Китай	XS2259626856	0.25%	EUR	650	25.11.2030	1,057
Китай	XS2078533218	0.50%	EUR	700	12.11.2031	1,133
Чили	XS1346652891	1.75%	EUR	370	20.1.2026	711
Чили	XS1151586945	1.63%	EUR	1,000	30.1.2025	1,939
Чили	XS2388560604	0.55%	EUR	1,300	21.1.2029	2,226
Чили	XS1236685613	1.88%	EUR	500	27.5.2030	897
Чили	XS2369244087	0.10%	EUR	1,500	26.1.2027	2,662
Колумбия	XS1385239006	3.88%	EUR	910	22.3.2026	1,809
Общо						40,340

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.2. Държавни ценни книжа на държави извън ЕС (продължение)

Към 31 декември 2022 г.:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Мексико	XS1751001139	1.75%	EUR	1,410	17.4.2028	2,493
Мексико	XS1974394675	1.63%	EUR	1,870	8.4.2026	3,480
Израел	XS1936100483	1.50%	EUR	600	16.1.2029	1,068
Израел	XS1023541847	2.88%	EUR	2,370	29.1.2024	4,724
Индонезия	XS1432493879	2.63%	EUR	900	14.6.2023	1,780
Индонезия	XS1647481206	2.15%	EUR	400	18.7.2024	772
Индонезия	XS1268430201	3.38%	EUR	1,100	30.6.2025	2,163
Индонезия	XS2366690332	1.00%	EUR	800	28.7.2029	1,264
Индонезия	XS2069959398	1.40%	EUR	500	30.10.2031	763
Индонезия	XS2100404396	0.90%	EUR	1,050	14.2.2027	1,819
Китай	XS2078532913	0.13%	EUR	700	12.11.2026	1,210
Китай	XS2259626856	0.25%	EUR	650	25.11.2030	1,010
Китай	XS2078533218	0.50%	EUR	700	12.11.2031	1,038
Чили	XS1346652891	1.75%	EUR	370	20.1.2026	691
Чили	XS1151586945	1.63%	EUR	1,000	30.1.2025	1,894
Чили	XS2388560604	0.55%	EUR	1,300	21.1.2029	2,086
Чили	XS1236685613	1.88%	EUR	500	27.5.2030	855
Чили	XS2369244087	0.10%	EUR	1,500	26.1.2027	2,510
Колумбия	XS1385239006	3.88%	EUR	910	22.3.2026	1,723
Общо						33,343

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.3. Индивидуални инвестиции (облигации)

Към 31 декември 2023 г.:

Емитент	ISIN	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция	Валута	Номинал /'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
QUALCOMM INC	US747525AF05	A	S&P	USD	200	349
ALIBABA GROUP HOLDING	US01609WAQ50	A1	Moody's	USD	300	523
AMAZON.COM INC	US023135BC96	A1	Moody's	USD	300	516
RENAULT SA	FR0014006W65	BB+	S&P	EUR	500	950
GOLDMAN SACHS GROUP INC	XS1796209010	BBB+	S&P	EUR	200	379
GOLDMAN SACHS GROUP INC	XS1458408561	BBB+	S&P	EUR	300	568
FORD	XS1959498160	BB+	S&P	EUR	300	599
UBS GROUPE AG	CH0576402181	A-	S&P	EUR	200	344
BANCA TRANSILVANIA	XS2724401588	BB	Fitch	EUR	300	605
BERKSHIRE HATHAWAY INC	XS1200679071	A+	Fitch	EUR	250	465
CESKA SPORITELNA AS	XS2638560156	BBB+	S&P	EUR	600	1,251
SWEDBANK AB	XS2404027935	A+	S&P	EUR	300	541
CRIDIT AGRICOLE	FR00140098S7	A+	S&P	EUR	400	757
DAIMLER AG	DE000A289XJ2	A	S&P	EUR	300	578
PEPSICO INC	XS1061714165	A+	S&P	EUR	230	454
APPLE INC	XS1135337498	AA+	S&P	EUR	160	305
PFIZER INC	XS1574158082	A	Fitch	EUR	250	467
LeasePlan Corporation NV	XS2384269101	A-	S&P	EUR	500	898
RAIFFEISEN BANK INT	XS2682093526	Baa2	Moody's	EUR	700	1,451
RAIFFEISEN BANK ROM	XS2700245561	Baa2	Moody's	EUR	200	409
ING Bank	XS2697483118	A1	Moody's	EUR	800	1,618
DXC CAPITAL FUNDING	XS2384715244	BBB-	S&P	EUR	400	694
VOLKSWAGEN Fin Serv AG	XS2438615606	BBB+	S&P	EUR	200	378
VOLKSWAGEN Leasing	XS2694872081	BBB+	S&P	EUR	400	807
RENAULT SA	FR0013329315	BB+	S&P	EUR	700	1,361
PEUGEOT S.A.	FR0013323326	BBB	S&P	EUR	400	779
VOLVO CAR AB	XS1724626699	Ba1	Moody's	EUR	330	642
VALEO SA	FR0013342334	BB+	S&P	EUR	200	381
TEVA PHARM FNC NL II	XS1813724603	BB-	Fitch	EUR	500	990
VERIZON COMMUNICATIONS	XS1146282634	BBB+	S&P	EUR	320	632
VERIZON COMMUNICATIONS	XS1708161291	BBB+	S&P	EUR	300	562
VALEO SA	FR0014004UE6	BB+	S&P	EUR	200	345
DXC TECHNOLOGY CO	XS1883245331	Baa2	Moody's	EUR	630	1,209
PKO Bank Polski SA	XS2582358789	A3	Moody's	EUR	600	1,246
AMERICA MOVIL SAB DE CV	XS1379122101	BBB+	S&P	EUR	250	492
CK HUTCHISON FINANCE 16	XS1391086987	A-	Fitch	EUR	260	490
NE PROPERTY COOPERATIEF	XS1722898431	BBB	Fitch	EUR	700	1,326
GENERAL ELECTRIC CO	XS1612542826	BBB	Fitch	EUR	250	475
THYSSENKRUPP AG	DE000A14J587	Ba3	Moody's	EUR	560	1,099
SAP AG	DE000A2TSTE8	A	S&P	EUR	200	381
DEUTSCHE BANK AG	DE000DL19US6	BBB-	S&P	EUR	300	589
DEUTSCHE PFANDBRIEFBANK AG	DE000A3T0X97	BBB	S&P	EUR	200	371
SOFTBANK GROUP CORP	XS2361253862	BB	S&P	EUR	400	774
Общо						30,050

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.3. Индивидуални инвестиции (облигации) (продължение)

Към 31 декември 2022 г.:

Емитент	ISIN	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция	Валута	Номинал /'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
QUALCOMM INC	US747525AF05	A	S&P	USD	200	358
ALIBABA GROUP HOLDING	US01609WAQ50	A1	Moody's	USD	300	533
AMAZON.COM INC	US023135BC96	A1	Moody's	USD	300	524
RENAULT SA	FR0014006W65	Ba2	Moody's	EUR	500	861
GOLDMAN SACHS GROUP INC	XS1796209010	BBB+	S&P	EUR	200	356
GOLDMAN SACHS GROUP INC	XS1458408561	BBB+	S&P	EUR	300	549
BANK OF CHINA LUXEMBURG	XS2099704731	A	Fitch	EUR	400	782
SOFTBANK GROUP CORP	XS1811213781	BB+	S&P	EUR	400	782
WELLS FARGO & COMPANY	XS0925599556	BBB+	S&P	EUR	110	218
FORD	XS1959498160	Ba2	Moody's	EUR	300	587
UBS GROUPE AG	CH0576402181	A-	S&P	EUR	200	318
BERKSHIRE HATHAWAY INC	XS1200679071	A+	Fitch	EUR	250	443
SWEDBANK AB	XS2404027935	A+	S&P	EUR	300	513
CRIDIT AGRICOLE	FR00140098S7	A+	S&P	EUR	400	736
DAIMLER AG	DE000A289XH6	A-	Fitch	EUR	300	586
DAIMLER AG	DE000A289XJ2	A-	Fitch	EUR	300	564
PEPSICO INC	XS1061714165	A+	S&P	EUR	230	448
APPLE INC	XS1135337498	AA+	S&P	EUR	160	297
PFIZER INC	XS1574158082	A	Fitch	EUR	250	452
LeasePlan Corporation NV	XS2384269101	BBB-	S&P	EUR	500	836
DXC CAPITAL FUNDING	XS2384715244	BBB-	S&P	EUR	400	644
VOLKSWAGEN Fin Serv AG	XS2438615606	BBB+	S&P	EUR	200	363
RENAULT SA	FR0013329315	Ba2	Moody's	EUR	700	1,317
PEUGEOT S.A.	FR0013323326	Baa3	Moody's	EUR	400	765
VOLVO CAR AB	XS1724626699	Ba1	Moody's	EUR	330	617
VALEO SA	FR0013342334	BB+	S&P	EUR	200	364
TEVA PHARM FNC NL II	XS1813724603	BB-	Fitch	EUR	500	949
VERIZON COMMUNICATIONS	XS1146282634	Baa1	Moody's	EUR	320	622
VERIZON COMMUNICATIONS	XS1708161291	BBB+	S&P	EUR	300	538
VALEO SA	FR0014004UE6	BB+	S&P	EUR	200	301
DXC TECHNOLOGY CO	XS1883245331	Baa2	Moody's	EUR	630	1,155
AMERICA MOVIL SAB DE CV	XS1379122101	BBB+	S&P	EUR	250	483
CK HUTCHISON FINANCE 16	XS1391086987	A-	Fitch	EUR	260	454
NE PROPERTY COOPERATIEF	XS1722898431	BBB	Fitch	EUR	700	1,278
GENERAL ELECTRIC CO	XS1612542826	BBB	Fitch	EUR	250	461
THYSSENKRUPP AG	DE000A14J587	B1	Moody's	EUR	560	1,089
SAP AG	DE000A2TSTE8	A	S&P	EUR	200	375
DEUTSCHE BANK AG	DE000DL19US6	BBB-	S&P	EUR	300	566
DEUTSCHE PFANDBRIEFBANK AG	DE000A3T0X97	BBB+	S&P	EUR	200	354
SOFTBANK GROUP CORP	XS2361253862	BB+	S&P	EUR	400	741
Общо						24,179

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.4. Индексни и взаимни фондове

Към края на 31 декември 2023 г.:

Емитент	ISIN	Брой	Валута	Справедлива стойност /BGN'000/
Amundi MSCI Nordic	LU1681044647	2,209	EUR	2,690
Amundi Msci EM Asia UCITS ETF	LU1681044480	42,044	EUR	2,671
DB X-TRACKERS DAX	LU0274211480	3,018	EUR	935
ISHR EUR 600 HEALTH CARE(DE)	DE000A0Q4R36	3,806	EUR	786
Lyxor STOXX Europe 600 Basic Resources	LU1834983550	4,235	EUR	759
VIG PRIVATE MARKETS FUND SCA	LU2636716941	921.37	EUR	183
Xtrackers MSCI Nordic ETF	IE00B9MRHC27	9,599	EUR	939
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS	IE00B42Z5J44	23,954	EUR	3,550
SPDR HEALTH CARE	US81369Y2090	5,990	USD	1,445
ISHARES MSCI USA Minimum Volatility	US46429B6974	16,609	USD	2,293
IVV iShares S&P 500 Index Fund	US4642872000	2,040	USD	1,724
Invesco Dynamic Pharmaceutic	US46137V6627	6,007	USD	809
Invesco Solar ETF	US46138G7060	7,780	USD	736
S&P Depositary Receipts	US78462F1030	1,998	USD	1,680
SCHRODER ISF China A	LU1713307699	16,222.70	USD	3,352
SCHRODER Indian Equity Class C	LU0264410993	1,784.76	USD	1,046
SPDR Dow Jones Industrial Average	US78467X1090	19,278	USD	12,857
Vanguard S&P 500 ETF	US9229083632	18,370	USD	14,197
VANGARD CONSUMER STAPLE	US92204A2078	4,145	USD	1401
iShares Global Clean Energy ETF	US4642882249	29,397	USD	812
Общо				54,865

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.4. Индексни и взаимни фондове (продължение)

Към края на 31 декември 2022 г.:

Емитент	ISIN	Брой	Валута	Справедлива стойност /BGN'000/
Amundi MSCI Nordic	LU1681044647	2,209	EUR	2,302
Amundi Msci EM Asia UCITS ETF	LU1681044480	42,044	EUR	2,569
DB X-TRACKERS DAX	LU0274211480	3,018	EUR	782
ISHR EUR 600 HEALTH CARE(DE)	DE000A0Q4R36	3,806	EUR	739
Luxor STOXX Europe 600 Basic Resources	LU1834983550	4,235	EUR	773
Xtrackers MSCI Nordic ETF	IE00B9MRHC27	19,198	EUR	1,649
iShares MSCI Japan EUR Hedged UCITS	IE00B42Z5J44	23,954	EUR	2,695
iShares STOXX Europe 600 Basic Resources	DE000A0F5UK5	6,018	EUR	731
ISHARES MSCI USA Minimum Volatility	US46429B6974	16,609	USD	2,197
IVV iShares S&P 500 Index Fund	US4642872000	2,040	USD	1,437
Invesco Aerospace & Defense ETF	US46137V1008	5,967	USD	858
Invesco Dynamic Pharmaceutic	US46137V6627	6,007	USD	866
Invesco QQQ Trust Series 1	US46090E1038	4,605	USD	2,249
Invesco Solar ETF	US46138G7060	7,780	USD	1,044
S&P Depositary Receipts	US78462F1030	1,998	USD	1,401
SCHRODER ISF China A	LU1713307699	16,222.7	USD	4,078
SCHRODER Indian Equity Class C	LU0264410993	1,784.76	USD	894
SPDR Dow Jones Industrial Average	US78467X1090	19,278	USD	11,714
Vanguard S&P 500 ETF	US9229083632	18,370	USD	11,837
iShares Global Clean Energy ETF	US4642882249	29,397	USD	1,072
Общо				51,887

8.5.5. Акции

Към края на 2023 г.:

Географско разпределение	Валута	Брой емитенти	Индекс	Справедлива стойност /BGN'000/	Най-голяма единична експозиция /BGN'000/
Европа	EUR	20	Stoxx Europe 600	19,076	1,758
САЩ	USD	28	S&P 500	21,134	1,252
Общо		48		40,210	

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.5. Инвестиции в чужбина (продължение)

8.5.5. Акции (продължение)

Към края на 2022 г.:

Географско разпределение	Валута	Брой емитенти	Индекс	Справедлива стойност /BGN'000/	Най-голяма единична експозиция /BGN'000/
Европа	EUR	16	Stoxx Europe 600	13,903	1,892
САЩ	USD	34	S&P 500	29,896	1,698
Общо		50		43,799	

8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа

Долуизложената таблица представя договорената матуритетната структура по справедлива стойност на ценните книжа към 31 декември 2023 г., с включени бъдещи купонни плащания.

Падеж	Справедлива стойност към 31.12.2023						Общо
	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години		
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	
ДЦК в лева	46,286	-	51	51	35,395	16,841	52,338
ДЦК в евро	5,683	-	0	226	904	5,702	6,832
Корпоративни облигации в лева	512	5	605	-	-	-	610
Корпоративни облигации в евро	7,391	354	203	159	4,239	4,460	9,415
Чуждестранни облигации в долари	10,108	-	183	713	2,210	10,350	13,456
Чуждестранни облигации в евро	145,551	8,904	11,679	9,745	74,148	60,050	164,526
Общо	215,531	9,263	12,721	10,894	116,896	97,403	247,177

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа (продължение)

Долуизложената таблица представя договорената матуритетната структура по справедлива стойност на ценните книжа към 31 декември 2022 г., с включени бъдещи купонни плащания.

Падеж	Справедлива	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
	стойност към 31.12.2022						
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
ДЦК в лева	42,664	-	50	51	35,395	16,943	52,439
ДЦК в евро	12,799	-	144	316	7,317	8,517	16,294
Корпоративни облигации в лева	536	9	9	18	527	-	563
Корпоративни облигации в евро	5,038	187	79	1,575	2,993	1,657	6,491
Чуждестранни облигации в долари	1,415	-	25	25	1,575	-	1,625
Чуждестранни облигации в евро	110,029	1,956	2,839	6,632	77,574	38,715	127,716
Общо	172,481	2,152	3,146	8,617	125,381	65,832	205,128

8.7. Вземания, свързани с инвестиции

Към 31 декември 2023 г. Фондът има вземания, свързани с инвестиции, в размер на 324 хил. лв. /31.12.2022 г.: 253 хил. лв./, както следва:

	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
	/BGN'000/	/BGN'000/
Вземане, свързано с инвестиционни имоти	182	182
Дивиденди	55	69
Други	87	2
Общо	324	253

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

8. Нетни активи на Пенсионния фонд (продължение)

8.8. Акции и дялове на местни емитенти

Портфейлът от индивидуални акции на ППФ към 31 декември 2023 г. се състои от 9 емитента - водещи местни компании. Общата сума на инвестициите е в размер на 8,896 хил. лв. /31.12.2022 г. – 8,926 хил. лв./. Най-голямото изложение към един емитент е в размер на 1,725 хил. лв. /31.12.2022 г. – 2,097 хил. лв./.

Вложенията в акции/дялове на местни фондове са в общо 3 фонда за сумата от 3,479 хил. лв. /31.12.2022 г. - 3,025 хил. лв./

8.9. Задължения на Професионалния пенсионен фонд

Към 31 декември 2023 г. Професионалният пенсионен фонд има краткосрочно задължение към Пенсионно-осигурителна компания Доверие АД, в размер 233 хил. лв. (31.12.2022 г.: 203 хил. лв.), представляващи дължимата инвестиционна такса за месец декември 2023 г., и 2,244 хил. лв. (31.12.2022 г.: 1,468 хил. лв.) - задължения към НОИ.

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Задължения към ПОК	233	203
Задължения, свързани с инвестиции		-
Задължения към НОИ за лица променили осигуряването си от ФДЗПО	<u>2,244</u>	<u>1,468</u>
	<u>2,477</u>	<u>1,671</u>

9. Нетни активи на разположение на осигурените лица

Нетните активи на разположение на осигурените лица включват вноски, както и разпределената доходност по партидите на осигурените лица.

Таблица по-долу представя дохода за разпределение на осигурените лица по видове инвестиции.

	<u>2023</u>	<u>Резултат</u>
	BGN'000	2022
		BGN'000
Депозити и разплащателни сметки	1,137	62
Акции	6,929	(5,803)
АДСИЦ	632	440
КИС	6,271	(6,914)
ДЦК	11,446	(17,582)
Корпоративни облигации	1,565	(1,520)
Форуръри	1,089	(7,402)
Други	<u>(1,212)</u>	<u>(818)</u>
Общо	<u>27,857</u>	<u>(39,537)</u>

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

10. Такси и удръжки

Компанията начислява еднократна такса върху всяка вноска за осигурено лице, по скала (3.75 на сто – при постъпили вноски за 96 и под 95 месеца, 3.50 на сто – при постъпили вноски за 97 до 120 месеца, 3.25 на сто – при постъпили вноски за 121 до 180 месеца, 3.00 на сто – при постъпили вноски за над 180 месеца) и инвестиционна такса (0.75% от нетните активи на Фонда).

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Брутно получени вноски от осигурени лица	39,444	33,148
Такса управление	<u>(1,393)</u>	<u>(1,172)</u>
Нетно получени вноски от осигурени лица	<u>38,051</u>	<u>31,976</u>

В Отчета за изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица постъпленията от вноски за 2023 г. и 2022 г. са представени на нетна база.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Инвестиционна такса	<u>2,565</u>	<u>2,369</u>

11. Приходи от дивиденди

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Акции	1,447	1,613
АДСИЦ	238	314
КИС	629	707
Общо	<u>2,314</u>	<u>2,634</u>

12. Приходи от лихви

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Депозити и разплащателни сметки	1,137	62
ДЦК	2,953	1,959
Корпоративни облигации	899	732
Общо	<u>4,989</u>	<u>2,753</u>

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

13. Нетни печалби/(загуби) от български финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
АДСИЦ	394	126
Акции	(418)	(619)
ДЦК	3,824	(8,682)
КИС	454	(405)
Корпоративни облигации	(399)	(60)
Форуръри	1,089	(7,402)
Други	(304)	(132)
Общо	4,640	(17,174)

14. Нетни печалби/(загуби) от чуждестранни финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
ДЦК	4,669	(10,859)
Общински облигации	-	-
Корпоративни облигации	1,065	(2,192)
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба	5,734	(13,051)
Акции	5,900	(6,797)
КИС	5,188	(7,216)
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба	11,088	(14,013)
Други	-	(6)
Общо	16,822	(27,070)

15. Нетни приходи/(разходи) по инвестиционни имоти

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Приходи от инвестиционни имоти	10	-
Разходи по инвестиционни имоти	(918)	(680)
Общо	(908)	(680)

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности

Следните таблици показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви и тяхната счетоводна класификация.

Финансови активи

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизируема стойност	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	40,007	33,491
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	324	253
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	467	77	-	-
Депозити	-	-	4,823	-
ДЦК	177,578	142,727	-	-
Корпоративни облигации	37,953	29,754	-	-
КИС	58,343	54,912	-	-
Акции	49,106	52,725	-	-
Общо	323,447	280,195	45,154	33,744

Финансови пасиви

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизируема стойност	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения	-	-	2,477	1,671
Общо	-	-	2,477	1,671

Разпределение на активите по нива на чувствителност в йерархията на справедливата стойност (според източника и входящите данни за определяне на справедливата стойност) е посочено в следната таблица.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности (продължение)

	Ниво 1		Ниво 2		Ниво 3	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи						
ДЦК	131,292	100,063	46,286	42,664	-	-
Корпоративни облигации	30,050	24,179	7,903	4,460	-	1,114
КИС	58,160	54,912	-	-	183	-
Акции	45,397	49,794	-	777	3,709	2,154
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	467	77	-	-
Общо	264,899	228,948	54,656	47,978	3,892	3,268
Финансови пасиви						
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-
Общо	-	-	-	-	-	-

Не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

	2023	2022
	BGN'000	BGN'000
Общо начално салдо	3,268	2,307
Акции		
Начално салдо	2,154	1,442
Печалби/(загуби), отразени в отчета за доходите	138	(44)
Покупки	-	-
Продажби	(6)	(6)
Погасяване	-	-
Трансфериране в/от ниво 1 и ниво 2	1,423	762
Крайно салдо	3,709	2,154
Корпоративни и ипотечни облигации, в т.ч. без котировка		
Начално салдо	1,114	865
Печалби/(загуби), отразени в отчета за доходите	(455)	249
Покупки	-	-
Продажби	(659)	-
Погасяване	-	-
Трансфериране в/от ниво 1 и ниво 2	-	-
Крайно салдо	-	1,114
КИС		
Начално салдо	-	-
Печалби/загуби, отразени в отчета за доходите	3	-
Покупки	180	-
Продажби	-	-
Погасяване	-	-
Трансфериране в/от ниво 1 и ниво 2	-	-
Крайно салдо	183	-
Общо крайно салдо	3,892	3,268

Входящите трансфери в Ниво 3 представляват емисии, за които критериите за активен пазар не са били спазени към края на периода и са оценени по метод.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности (продължение)

Фондът използва следните техники за оценка при определяне на справедливата стойност на активите:

Финансов инструмент	Техники за оценка	Значителни данни от нерегулиран източник (само Ниво 3)	Връзка между ключови данни от нерегулиран източник и справедливата стойност (само Ниво 3)
Валутни форуърди	Справедливата стойност на валутните форуърди се определя на база разликата между договорения форуърден валутен курс и валутния курс на БНБ за съответния ден.		
Акции	Справедливата стойност на акциите се определя на база на метода на дисконтираните парични потоци или метод, базиран на нетната балансова стойност.	Цената на финансиране със собствен капитал Очаквани парични потоци	Увеличаване на цената на финансиране със собствен капитал намалява справедливата стойност на акциите. Увеличаването на размера на очакваните парични потоци увеличава справедливата стойност на акциите.
Инвестиционни имоти	Комплекс от приложими методи, използвани от независим оценител, вкл. Метод на сравнителните продажби за определяне стойността на земята / Метод на остатъчната стойност, където Методът на сравнителните продажби е неприложим/ Метод на разходите за определяне стойността на сградния фонд/ Общо приета формула за оценка право на строеж	Корекционни коефициенти за местоположение, офертност, вид на сравнимите имоти – пазарни аналози	При повишаване на корекционните коефициенти стойността на оценяваните имоти ще се намали При покачване на пазарните цени на използваните за сравнение имоти, стойността на оценявания имот ще нарасне.
КИС	Справедливата стойност на КИС се определя на база на информация получена от емитента за изчислената от него нетна стойност на активите за един дял.		

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

17. Управление на финансовия риск

Предвид същността на Фонда, единствено притежаваните финансови инструменти определят състоянието и представянето на Фонда. Рисковете, произтичащи от финансовите инструменти, могат да бъдат разделени основно на:

- Кредитен риск
- Пазарен риск, в т.ч. промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти
 - Валутен риск
 - Друг пазарен риск
- Ликвиден риск
- Регулаторен риск
- Политически риск

Фондът е изложен на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти. В следващите пояснителни бележки са описани целите, политиките и процесите за управление на тези рискове, както и използваните методи за измерването им. Допълнително количествена информация, относима към рисковете, може да бъде намерена по-долу.

Основни финансови инструменти

Основните финансови инструменти, използвани от ППФ и които формират рисковата експозиция, са както следва:

- Вземания;
- Парични средства и парични еквиваленти;
- Депозити;
- Държавни ценни книги;
- Облигации (корпоративни, общински, ипотечни);
- КИС;
- Акции.

Цели, политики и процеси

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска на ППФ, като са делегирани права за оперативно управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Ежемесечно се изготвят отчети и доклади с резултатите за периода и анализа им.

Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на Фонда. Допълнителни детайли по повод политиките могат да бъдат намерени по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск е рискът от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент. За ППФ произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

За нуждите на оценката ППФ ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети. При анализа на кредитоспособността се изследват както индивидуалните характеристики на емитента, така и потенциалът за съответния пазарен сегмент и конкурентните предимства на емитента, както и представянето спрямо прогнозираното в проспекта. Също така регулярно се провеждат срещи с ръководствата на публичните дружества (емитенти на акции и/или облигации), в които ППФ е инвестирал, на които се дискутират финансовото състояние на емитента и перспективите пред развитието на бизнеса му.

Инвестициите на ППФ в ДЦК, както български, така и чуждестранни, в най-голяма степен са изложени на кредитен риск, който се изразява в промяна на цената на облигациите, породена от промяна в кредитното качество на емитента. Почти всички емитенти, в чиито ДЦК е инвестирал Фондът, имат инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции, като детайлно разпределение по отделни кредитни рейтинги е представено по-долу.

Към 31.12.2023 г. общият размер на инвестициите на Фонда в дългови инструменти е 215,531 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции, в размер на 6%, стойността на целият инвестиционен портфейл би намаляла с 12,932 хил. лв., което е спад от 3.46%. Към 31.12.2022 г. общият размер на инвестициите на Фонда в дългови инструменти е 172,481 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции, в размер на 6%, стойността на целият инвестиционен портфейл би намаляла с 10,349 хил. лв., което е спад от 3.24%. %.

В допълнение ППФ инвестира преимуществено в дългови ценни книжа, обезпечени с ипотеки, залози, вземания и застраховка финансов риск. За този вид ценни книжа законодателството предвижда контролна роля на банката-довереник, която следи за финансовото състояние на емитента и за надлежността и количеството на обезпечението. Инвестиционният комитет разглежда концентрацията по кредитен риск. Обект на преглед са кредитния рейтинг, резултатите за периода и докладите на банките довереници.

Кредитен риск, макар и минимален съществува за паричните средства в банката-попечител. За целта регулярно се прави анализ на финансовото състояние на банката попечител и оценка на кредитния риск.

Банковите депозити са обичайно краткосрочни и средносрочни със срок до падеж до 2 години. Приемлива насрещна страна може да бъде банка с рейтинг от външна агенция, най-малко равен на ВВ или еквивалентен. Изключения се допускат само за период от шест месеца и то във връзка с промяна на рейтинга на банка, с която вече са сключени договори за депозити.

ППФ не използва деривативи за управление на кредитния риск. В случай че такава необходимост възникне, в строго определени случаи могат да се предприемат такива стъпки за намаляване на риска, ако той е значително концентриран и хомогенен.

Количествено оповестяване на експозицията към кредитен риск, свързан с финансовите активи, е посочено по-долу, като допълнително пояснение на вземанията може да бъде намерено в бележка 8.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

	31.12.2023	31.12.2022
	<u>Максимален риск</u>	<u>Максимален риск</u>
	BGN'000	BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти	40,007	33,491
Вземания, свързани с инвестиции	324	253
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	467	77
Депозити	4,823	-
ДЦК	177,578	142,727
Корпоративни облигации	37,953	29,754
Общо	261,152	206,302

Ръководството на Дружеството, в качеството на управляващо фонда, на база на вътрешни проучвания и финансови показатели и характеристики, следи кредитното качество на ценните книжа без рейтинг.

Ръководството разделя ценните книжа без рейтинг на две групи: ценни книжа с по-висок кредитен риск и ценни книжа с по-нисък кредитен риск.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2023 г.

/BGN'000/	AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	Без рейтинг	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-	-	40,007	-	-	-	-	-	-	-	-	40,007
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	324	324
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	-	-	467	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	467
Депозити	-	-	-	-	4,823	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,823
ДЦК	19,904	8,719	-	17,284	8,191	-	14,046	5,427	61,702	40,496	1,809	-	-	-	-	177,578
Корпоративни облигации	-	305	-	-	4,874	1,775	2,978	5,068	6,609	694	4,278	3,208	2,089	-	6,075	37,953
Общо	19,904	9,024	-	17,284	18,355	1,775	57,031	10,495	68,311	41,190	6,087	3,208	2,089	-	6,399	261,152

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2022 г.

/BGN'000/	AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	Без рейтинг	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-	-	33,491	-	-	-	-	-	-	-	-	33,491
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	253	253
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	-	-	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77
ДЦК	1,097	-	1,954	-	9,050	-	13,572	4,360	68,856	39,469	4,369	-	-	-	-	142,727
Корпоративни облигации	-	297	-	-	3,198	1,967	1,922	3,483	2,894	2,811	2,805	4,481	949	1,089	3,858	29,754
Общо	1,097	297	1,954	-	12,325	1,967	15,494	7,843	71,750	42,280	7,174	4,481	949	1,089	4,111	206,302

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Пари в банки

Парите в банки са класифицирани като краткосрочни финансови активи.

Парични средства в банка попечител към 31 декември 2023 г.:

	<u>Рейтинг към 31 декември 2023 г.</u>	<u>Салдо към 31 декември 2023 г.</u>
		/BGN'000/
ОББ АД	A-	40,007

Парични средства в банка попечител към 31 декември 2022 г.:

	<u>Рейтинг към 31 декември 2022 г.</u>	<u>Салдо към 31 декември 2022 г.</u>
		/BGN'000/
ОББ АД	A-	33,491

Следната таблица представя концентрацията на активите по икономически сектори към 31 декември 2023 г.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Следната таблица представя концентрацията на активите по икономически сектори към 31 декември 2022 г.

Забележка:

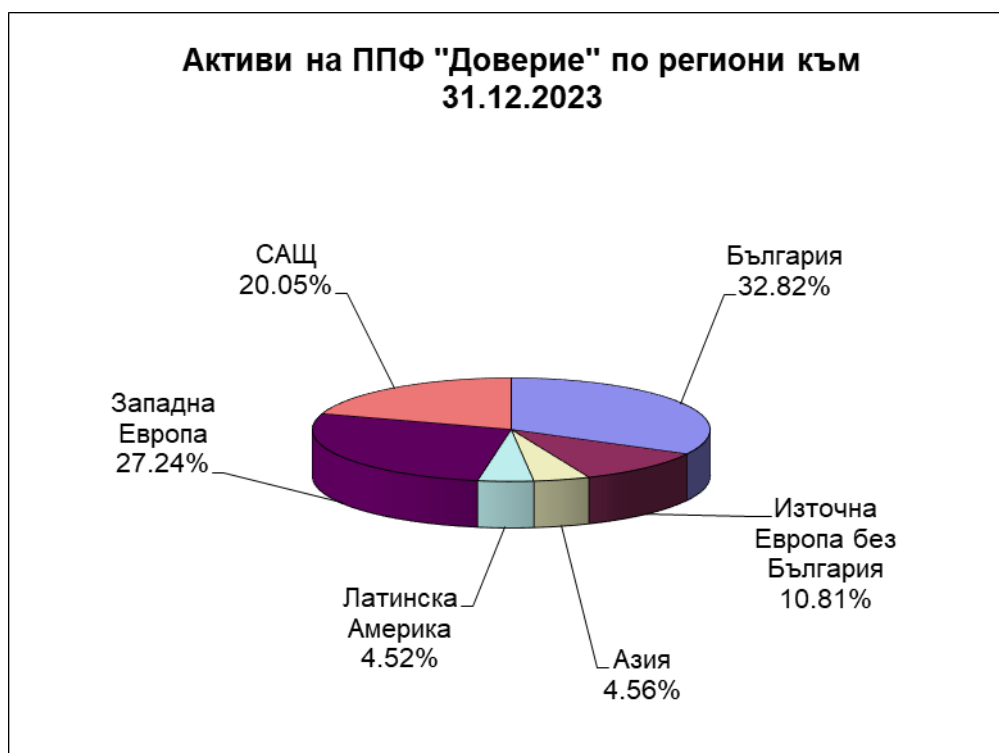
В сектор „Финансови и застрахователни дейности” са включени банкови депозити, инвестиции в АДСИЦ и КИС и ценни книжа, емитирани от кредитни институции и холдинги.

В сектор "Други" са включени инвестициите на Фонда в недвижими имоти, вземанията (без валутните форуърди) и паричните средства.

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Следната графика представя концентрацията по географски региони на активите към 31 декември 2023 г.

Следната графика представя концентрацията по географски региони на активите към 31 декември 2022 г.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Пазарен риск

Пазарният риск произтича от притежаваните от Фонда лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е риска от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори.

Показатели за измерване на риска на портфейла като цяло:

	2022 г.	2023 г.	2022 г. – 2023 г.
Показатели			
Годишна доходност	(12.23%)	7.55%	(2.84%)
Стандартно отклонение	7.10%	3.47%	5.63%
Безрискова норма на възвръщаемост	0.00%	3.21%	1.61%
Коефициент на Шарп	(1.72)	1.25	(0.79)
Модифициран коефициент на Шарп	(0,01)	1.25	(0,003)

Показателят Стойност под риск (VaR) е представен, като са използвани данните за стойността на един дял на ППФ „Доверие“, а под риск се разбира колебанието в стойността на един дял, и са изчислени ежедневните отклонения в процент. Избраният модел – исторически VaR, ръководството счита за единствено приложим, поради неговата яснота, използването на обективни данни и възможността за сравнение.

	2022 г.	2023 г.	2022 г. – 2023 г.
Стойност под риск	1 ден	1 ден	1 ден
Доверителен интервал			
95%	(0.87%)	(0.33%)	(0.56%)
99%	(1.28%)	(0.53%)	(1.06%)

Лихвен риск

През втората половина на 2019 г. методологията за изчисляване на Eonia беше модифицирана. Замяната на индекса (EONIA) с нова еурова безрискова стойност, се наложи тъй като (EONIA), вече не отговаряше на критериите на регулацията на ЕС за показатели. Съгласно регулациите на ЕС след 1 януари 2020 г. (EONIA) не може да се използва за нови финансови договори. Все пак, (EONIA) продължи да се публикува до началото на януари 2022 г. През този период ЕЦБ препоръча на участниците на пазара постепенно да заменят (EONIA) за всичките си продукти и договори, с новата (€STR) стандартна референтна ставка. (€STR) също е *overnight* референтна ставка на банките в рамките на Еврозоната, съобразена с разпоредбите на ЕС. Тя представлява средната стойност от 35 различни лихвени проценти, които покриват пет основни валути - щатски долари, евро, британски лири, японски йени и швейцарски франкове. (€STR) представлява средна стойност на едро на ставките в Европа.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Тези ставки на едро обикновено се използват от банки и институционални инвеститори, както и пенсионни фондове. Една от ключовите причини за преминаването към (€STR) е, че ще има повече банки, допринасящи за средната ставка, отколкото в момента с (EONIA). Дружеството прилага алтернативните ставки, като се съобразява с регулацията на ЕС.

Към настоящия момент Фондът не притежава експозиции, които могат да бъдат повлияни от предприетите реформи по отношение на референтните лихвени проценти. Звеното за управление на риска наблюдава и управлява прехода към алтернативни ставки и оценява до каква степен паричните потоци биха могли да бъдат повлияни в резултат на извършваната реформата. Звеното предоставя периодични доклади за управление на лихвения риск и рисковете, произтичащи от реформата.

Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Фондът анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти със 75 базисни пункта, като при равни други условия резултатът за Фонда би бил, както следва:

№	Показател	2022 г.	2023г.
1	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл хил. лв.	(4,635)	(6,342)
2	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл в %	(1.45%)	(1.70%)

Лихвен процент на Фонда по инструменти към 31.12.2023 г.

АКТИВИ	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент	Нелихвоносни	Общо
BGN'000				
Парични средства и парични еквиваленти	-	40,007	-	40,007
Банкови депозити	-	4,823	-	4,823
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Българската държава	-	51,969	-	51,969
Ценни книжа, издадени от Български емитенти	698	7,205	12,375	20,278
Инвестиции в чужбина	-	155,659	95,074	250,733
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	467	467
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	324	324
Инвестиционни имоти	-	-	4,700	4,700
Общо активи	698	259,663	112,940	373,301

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)****17. Управление на финансовия риск (продължение)***Лихвен риск (продължение)*

ПАСИВИ	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент	Нелихвоносни	Общо
BGN'000				
Задължения към ПОК	-	-	233	233
Задължения, свързани с инвестиции	-	-	-	-
Задължения към НОИ	-	-	2,244	2,244
Общо пасиви	-	-	2,477	2,477

Лихвен процент на Фонда по инструменти към 31.12.2022 г.

АКТИВИ	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент	Нелихвоносни	Общо
BGN'000				
Парични средства и парични еквиваленти	-	33,491	-	33,491
Банкови депозити	-	-	-	-
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Българската държава	-	55,463	-	55,463
Ценни книжа, издадени от Български емитенти	850	4724	11,951	17,525
Инвестиции в чужбина	-	111,444	95,686	207,130
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	77	77
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	253	253
Инвестиционни имоти	-	-	5,608	5,608
Общо активи	850	205,122	113,575	319,547

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)****17. Управление на финансовия риск (продължение)****Лихвен риск (продължение)**

ПАСИВИ	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент	Нелихвоносни	Общо
BGN'000				
Задължения към ПОК	-	-	203	203
Задължения, свързани с инвестиции	-	-	-	-
Задължения към НОИ	-	-	1,468	1,468
Общо пасиви	-	-	1,671	1,671

Валутен риск

Фондът е местно лице на Република България. Независимо, че функционалната валута е български лев, Фондът е изложен на риска от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро.

На валутен риск са изложени и инвестициите на Фонда, които са деноминирани в евро или лева, но тяхната стойност е зависима от измененията на курса на обмяна между трета валута и лев или евро. Текущо през отчетния период такива финансови инструменти са присъствали в инвестиционния портфейл на Фонда.

За управление на валутния риск се използват форуърдни сделки, сключвани за период от две седмици до един месец и подновявани на датата на падежа с няколко банки на местния пазар.

За да се намали рискът от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Фонда са деноминирани в евро.

Симулационен анализ при 10% обезценка на еврото спрямо американския долар към датата на отчета, при равни други условия би довела до увеличаване на резултата съответно с 65 хил. лв. и обратното, при 10% обезценка на американския долар спрямо еврото резултатът би се намалил съответно с 65 хил. лв.

Валутната експозиция на Фонда към 31 декември 2023 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута, е както следва:

BGN'000	BGN	EUR	USD	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	17,473	18,180	4,354	40,007
Банкови депозити	-	4,823	-	4,823
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	57,040	192,348	73,592	322,980
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	467	467
Вземания, свързани с инвестиции	185	85	54	324
Инвестиционни имоти	4,700	-	-	4,700
Общо активи	79,398	215,436	78,467	373,301

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)****17. Управление на финансовия риск (продължение)****Валутен риск (продължение)**

	BGN	EUR	USD	Общо
Задължения към ПОД	233	-	-	233
Текущи задължения	2	-	-	2
Други пасиви	2,242	-	-	2,242
Общо пасиви	2,477	-	-	2,477

Валутната експозиция на Фонда към 31 декември 2022 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута, е както следва:

BGN'000	BGN	EUR	USD	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	14,748	13,215	5,528	33,491
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	53,475	155,685	70,958	280,118
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	77	77
Вземания, свързани с инвестиции	184	-	69	253
Инвестиционни имоти	5,608	-	-	5,608
Общо активи	74,015	168,900	76,632	319,547
Задължения към ПОД	203	-	-	203
Текущи задължения	-	-	-	-
Други пасиви	1,468	-	-	1,468
Общо пасиви	1,671	-	-	1,671

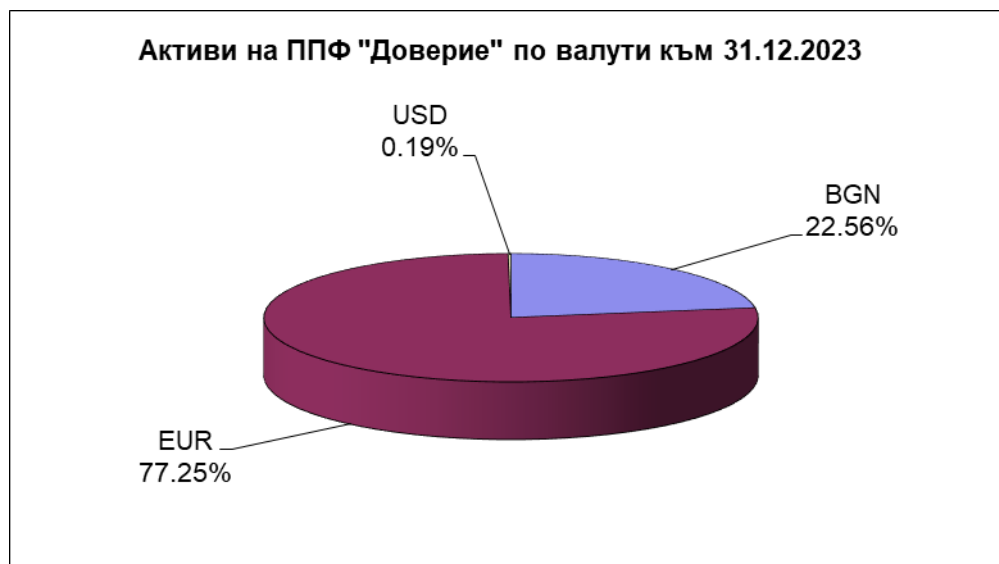
Следващата таблица обобщава експозицията на Фонда на валутен риск към 31 декември 2023 г. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Валутна експозиция (активи/пасиви)	Функционална валута	
	2023 г.	2022 г.
	BGN'000.	BGN'000
Евро	215,436	168,900
Щатски долар	78,467	76,632
Общо	293,903	245,532

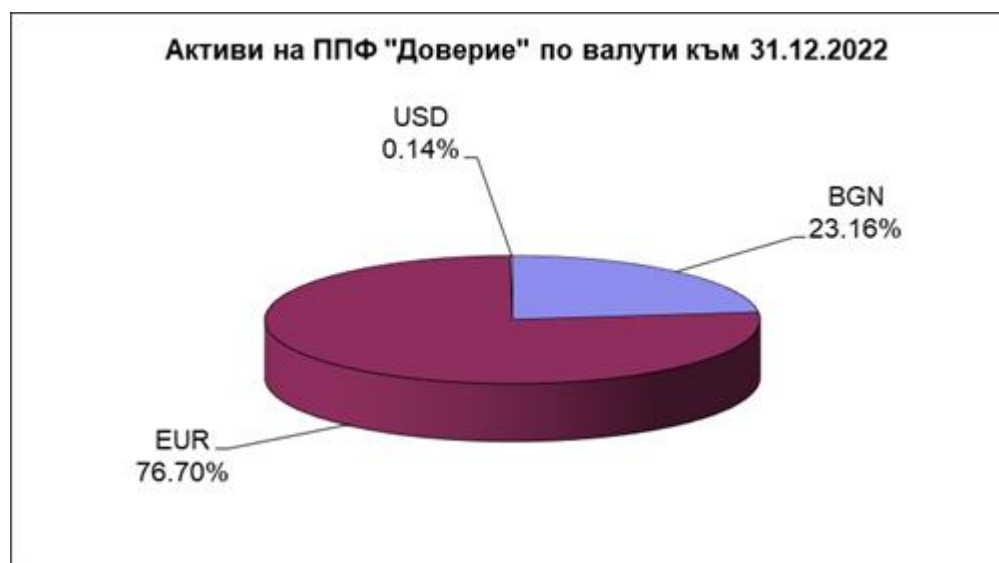
17. Управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Следната графика представя концентрацията по валути на активите към 31 декември 2023 г.:

Следната графика представя концентрацията по валути на активите към 31 декември 2022 г.:

Забележка:

Експозициите в EUR и USD включват деривативни финансови активи и пасиви.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблиците по-долу представят откритите сделки за намаляване на валутния риск към 31.12.2023 г.

Контрагент	Номинална стойност оригинална валута	Валутна двойка	Падеж
	USD '000		
Ситибанк Европа АД	43,936	EUR/USD	22/01/2024

Справедлива стойност към 31.12.2023 г.	Вземане	Задължение
	BGN '000	BGN '000
Валутни форуърди	467	-
Общо	467	-

Таблиците по-долу представят откритите сделки за намаляване на валутния риск към 31.12.2022 г.

Контрагент	Номинална стойност оригинална валута	Валутна двойка	Падеж
	USD '000		
Ситибанк Европа АД	41,555	EUR/USD	23/01/2023

Справедлива стойност към 31.12.2022 г.	Вземане	Задължение
	BGN '000	BGN '000
Валутни форуърди	77	-
Общо	77	-

Рискове свързани с икономически условия и макросъбития

През 2023 г. световните икономики продължиха да се сблъскват с множество макроикономически пречки, включително геополитическа несигурност, инфлация и затегнатата парична политика и финансови условия. Очаква се глобалният икономически растеж да се забави допълнително. Цените на суровините започнаха постепенно възстановяване и глобалните вериги за доставки започнаха да се възстановят, но рисковете от нестабилност в световната икономика остават за по-дълго. Очаква се растежът на глобалния реален БВП да се забави до 3.0% (IMF forecast). Междувременно новата икономическа реалност се характеризира с множество предизвикателства, от продължителни рискове и кризи на глобално ниво до регионални огнища на напрежение, които водят до повишено ниво на несигурност. Намалената покупателна способност и бързо променящата се лихвена политика допълнително понижават доверието на бизнеса и потребителите. Нарастващото геополитическо напрежение може да доведе до нови икономически сътресения. Прогнозира се, че развиващите се икономики ще нараснат повече от развитите икономики през годината.

Стегнатият пазар на труда продължава да стимулира растежа на номиналните заплати, като добави инфлационни рискове и натиск върху разходите на компаниите. По този начин предприятията ще се изправят пред предизвикателствата от привличането и задържането на работници, което налага необходимостта от инвестиции в човешки капитал, организационни корекции и повишаване на производителността.

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Рискове свързани с икономически условия и макросъбития (продължение)

През последните 12 месеца се наблюдава най-бързото увеличение на лихвените проценти по федералните фондове от 1981 г. насам и най-бързото увеличение на лихвите на Европейската централна банка (ЕЦБ) от създаването на еврозоната. Очаква се икономиката на еврозоната да се свие с 0.2% през 2023 г. на фона на продължаващата енергийна криза и затягането на паричната политика. Инфлацията се очаква да остане доста над целта до края 2023 г. Всички погледи са насочени към потребителските цени в САЩ – които през годината се повишиха до нива от 9.1% след което към края на годината нивата се установиха около 3%. Макроикономическата несигурност продължи да оказва влияние върху стоковите пазари, като поради по-слабото търсене на фона на глобалното икономическо забавяне през 2023 г., цените на основните енергийни, метали и селскостопански стоки следват низходяща тенденция. Инвестициите в диверсификация и устойчивост на веригите за доставка на стоки ще бъдат от ключово значение за предприятията за смекчаване на рисковете, свързани с геополитическото напрежение, изменението на климата и промените в глобалното търсене през следващата 2024 г. Въпреки многото нюанси, има и някои противоположни тенденции в перспективата за 2024 г. За разлика от прогнозите за западните икономики, азиатските пазари биха могли да се възползват от възможностите за растеж, особено в Индия, които могат да възникнат от тази ситуация, тъй като Фед установи своя пиков лихвен процент и доларът се понижи. Възможно е азиатските и близоизточните и африканските страни да отбележат по-стабилен растеж на потребителските разходи поради и растеж при повишение на търсенето.

През 2023 г. България запази инвестиционните си нива на кредитен рейтинг “Baa1” и “BBB” от Moody’s и S&P със стабилна перспектива. Международната рейтингова агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България “BBB” с положителна перспектива. Агенцията споделя, че тази оценка се дължи на силната външна и фискална позиция спрямо тази на държавите със същия рейтинг, надеждната политическа рамка, свързана с членството в Европейския съюз, плюс дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет, като това се балансира от неблагоприятната демография, която натежава върху потенциалния растеж и държавните финанси в дългосрочен план. Положителната перспектива отразява потенциала за приемане на еврото, което ще доведе до допълнителни подобрения във външните показатели.

Според публикуваните актуализирани прогнози на Международния валутен фонд за 2023-2024 г., експертите очакват глобалният растеж да спадне и да се задържи на нива от 3.0% – спрямо очакваните 3.5%. Глобалната номинална инфлация се очаква да спадне през 2023 г. като през 2024 г. да се установи на 5.2%. Предвижда се базисната (базисна) инфлация да намалява по-плавно, а прогнозите за инфлацията през 2024 г. са преразгледани нагоре.

Според обявената прогноза за 2023 г., МВФ очаква растежът на реалния БВП на България да нарасне съответно 1.7% (в сравнение с 3.4% за 2022 г.). Тенденциите за 2024 г. са ръст от около 2%.

Очакванията са БВП да нарасне с около 2% през 2024 г. на фона на все още силното частно потребление и свивания се внос. Прогнозите са растежът на производството да се забави до 1.8% през 2024 г. и след което да се повиши до 2.6% през 2025 г.

Описаните по-горе макроикономически тенденции и предизвикателства не обхващат всички потенциални рискове.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Други пазарни рискове

Фондът притежава акции/дялове от конкретни емитенти и КИС като част от стратегическия модел на портфейла.

Към 31.12.2023 г. инвестициите по справедлива стойност на тези инструменти са 58,344 хил. лв., като реалистичен сценарий може да бъде промяна в основните индекси на пазарите на акции в света с 30%, като резултатът би бил промяна на финансовия резултат с 17,503 хил. лв.

Информация за обезпечения и кредитен рейтинг

Общо дълговите книжа представляват 57.74% от активите, като 0.14% са обезпечени, а 57.60% - необезпечени. Общо с присъден външен рейтинг са 56.11%, а останалите 1.63% са рейтинговани по вътрешна методология.

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква за Фонда, ако среща затруднения да изпълни свой финансов ангажимент изцяло и навреме.

Политика на Фонда е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средства да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер, най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Ръководството следи ежедневно за наличностите, а месечно с прегледа на бюджета се извършва и фина настройка, когато е необходимо.

Предвид значително по-високия размер на входящите парични потоци от изходящите, Фондът не прилага активна политика по дългосрочно синхронизиране на активите и пасивите. Все пак поддържането на необходимите парични средства за посрещане на текущите задължения, както и наличието на търгуеми ценни книжа в портфейла биха му позволили да посрещне дори и значителни, необичайни за текущата дейност задължения. На практика възможността вземания и/или задължения да се превърнат в изискуеми по-рано от падежа, Фондът оценява като минимална.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Фонда към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. , групирани по остатъчен срок до падежа.

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	BGN'000	BGN'000
Задължения към ПОК	233	203
Задължения, свързани с инвестиции		-
Задължения към НОИ за лица променили осигуряването си от ФДЗПО	2,244	1,468
	<u>2,477</u>	<u>1,671</u>

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

17. Управление на финансовия риск (продължение)

Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2023 г.	До 3	Между	Между	Между	Над 5
	месеца	3 и 12	1 и 2	2 и 5	години
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	233	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	-	-	-	-	-
Други	2,244	-	-	-	-
Общо	2,477	-	-	-	-
Към 31 декември 2022 г.	До 3	Между	Между	Между	Над 5
	месеца	3 и 12	1 и 2	2 и 5	години
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	203	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	-	-	-	-	-
Други	1,468	-	-	-	-
Общо	1,671	-	-	-	-

Регулаторен риск

Фондът е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за провеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки. В този конкретен случай би могло да се окаже, че Фондът ще бъде принуден да се освобождава от активи и евентуално тяхната реализация да бъде затруднена при неблагоприятна конюнктура, съответно продажбите да се осъществят под справедливата стойност. Фондът отчита този риск като минимален, предвид текущото разпределение на финансовите активи, както и вероятността от такава промяна.

Политически риск

Предвид това, че Фондът оперира само в рамките на Република България, за него възниква концентрация от политически риск. Това е рискът от значими политически промени и съществена промяна в провежданите политики и реформи, които да се отразят негативно върху дейността му.

18. Транзакции със свързани лица

Идентифициране на свързани лица

Фондът има за свързано лице:

ПОК Доверие АД, в капацитета ѝ на компания, управляваща активите на Фонда, както и дружествата под общ контрол на Дружеството-майка на ПОК Доверие (крайна контролираща компания WIENER STÄDTISCHE Versicherungsverein – Vermögensverwaltung), се считат свързани лица.

ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

18. Транзакции със свързани лица (продължение)

Транзакции със свързани лица

	2023 г.	2022 г.
	BGN'000.	BGN'000
Инвестиционна такса	2,565	2,369
Задължения към ПОК от такси и удръжки	233	203

19. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

20. Събития след датата на отчетния период

Няма значими събития след отчетната дата, които имат ефект върху финансовия отчет към 31 декември 2023 г.

Този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на дата 25 март 2024 г.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет и е подписан от негово име от:

Съставител:	Изпълнителен директор:	Изпълнителен директор:
Татяна Красимилова Колева	Мирослав Крумов Маринов	Кирил Константинов Георгиев

25 март 2024 г.